

[Justitsministeren]

Spørgsmålet om, hvorvidt forbrugeren i forbindelse med indgåelsen af en kreditaftale bør have oplysning om de årlige omkostninger i procent, har tidligere været gjort til genstand for grundige overvejelser. Spørgsmålet blev således overvejet i forbindelse med gennemførelsen af kreditkøbsloven, men man fandt dengang ikke tiden moden til at indføre sådanne regler. På det tidspunkt var der imidlertid kun indhentet begrænsede erfaringer i de lande, som havde indført regler om, at forbrugeren skulle oplyses om de årlige omkostninger i procent. Sådanne regler er nu bl.a. indført i Sverige, England og Forbundsrepublikken Tyskland, og dette har, så vidt det er mig bekendt, ikke givet anledning til væsentlige problemer for de erhvervsdrivende i disse lande.

For at give dansk erhvervsliv en passende frist til at indrette sig på disse nye regler er ikrafttrædelsen for denne del af lovforslaget fastsat til den 1. januar 1993.

Lovforslaget har i øvrigt først og fremmest til formål at gennemføre et EF-direktiv fra 1986 om forbrugerkredit. Direktivet skal være gennemført i national ret senest den 1. januar 1990.

Et ændringsforslag til direktivet foreligger i færdig form og vil blive formelt vedtaget i løbet af efteråret 1989. De heraf følgende ændringer er også indarbejdet i lovforslaget.

Efter lovforslaget gælder loven som udgangspunkt for enhver form for kreditgivning til forbrugerne. I modsætning hertil finder den gældende kreditkøbslov kun anvendelse på køb af løsøre på kredit. Kreditkøbsloven foreslås derfor ophævet samtidig med vedtagelsen af lovforslaget.

Kreditkøbslovens særlige regler om køb med ejendomsforbehold er medtaget i lovforslaget i en forenklet og mere overskuelig form. Kreditkøbslovens særlige regler om ikkeforbruger køb er desuden medtaget i lovforslaget, men reglerne er samlet i et særskilt kapitel.

Idet jeg henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til det høje Tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 12:

Forespørgsel til justitsministeren og socialministeren [om, hvordan ministeren i de tilfælde,

hvor et barns forældre ikke kan fungere, vil forbedre samspillet mellem det offentlige myndigheds- og behandler system og barnets familie og andre personer i dets sædvanlige omgivelser].

Af Glønborg (KRF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 15/11 89).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål til ministrene:**Formanden:**

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 217, der var stillet af Ole Espersen (S) til justitsministeren, den 20. november 1989 er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Spm. nr. S 217**4) Til justitsministeren af:****Ole Espersen (S):**

»Hvilke bestemmelser i dansk lovgivning giver Direktoratet for Udlændinge ret til at skønne over, om en flygtnings ønske om at aflægge besøg i hjemlandet er velbegrundet eller ej, med den konsekvens, at et sådant besøg, hvis det ikke findes velbegrundet, får til følge, at udlændingen mister retten til at komme tilbage?«

Skriftlig begrundelse

I sin besvarelse af spørgsmål nr. 52 fra Retsudvalget erkender justitsministeren, at ministeriet og Direktoratet for Udlændinge hidtil har givet forkerte oplysninger til flygtningene om deres mulighed for at undersøge forholdene i hjemlandene med henblik på en eventuel tilbagevenden. Ministeren fastholder imidlertid, at der skulle bestå en ret til at skønne over, hvorvidt en udlændings ønske om at undersøge disse forhold er velbegrundede eller ej, idet det siges, at »man naturligvis ikke ønsker at lægge hindringer i vejen for velbegrundede ønsker om at kunne aflægge et besøg i hjemlandet,

[Ole Espersen]

f.eks. med henblik på at undersøge muligheden for en varig tilbagevenden til hjemlandet«.

Efter den gældende lovgivning har udlændingen et ubetinget retskrav på at kunne aflægge besøg i hjemlandet, såfremt udlændingen selv skønner, at forholdene tillader dette, og det er derfor uheldigt, at Justitsministeriet fortsat skaber tvivl om denne rettigheds eksistens.

Spm. nr. S 215

1) Til *forsvarsministeren* af:

Stillinger (SF):

»Kan ministeren give en orientering om omfanget af fremtidige lavtflyvende vesttyske jagermaskiner over dansk territorium og oplyse, i hvilket omfang de danske myndigheder er vidende om disse vesttyske overflyvninger, samt hvad ministeren agter at foretage for at begrænse overflyvningerne?«

Skriftlig begrundelse

På baggrund af nedstyrningen af en vesttysk jagermaskine over dansk territorium torsdag den 16. november 1989 og på baggrund af ministerens svar på spørgsmål nr. S 947 af 30. juni 1989 ønskes ministerens svar på spørgsmålet.

Forsvarsministeren (Enggaard):

På baggrund af nedstyrningen af et vesttysk marinefly på dansk territorialfarvand samt min skriftlige besvarelse af 7. juli i år af spørgsmål nr. S 947 her i Tinget ønsker spørgeren at få oplyst, i hvilket omfang de danske myndigheder er vidende om disse overflyvninger, samt om jeg ønsker at begrænse dem.

Jeg kan i den anledning oplyse, at det vesttyske marinefly deltog i en vesttysk flådeøvelse. Flyet kom af endnu uopklarede årsager i vanskeligheder og styrtede ned i ydre dansk territorialfarvand den 16. november i år.

Vesttyske militære fly skal ved flyvning over dansk territorium følge de gældende lufttrafikregler. Der foreligger en generel gensidig tilladelse mellem Vesttyskland og Danmark til militære flyvninger i over 2.000 fods højde – under forudsætning af, at flyveplanen afleveres mindst 1 time før, og at de nationale regler for afviklingen af den militære lufttrafik følges. For flyvninger under 2.000 fod over dansk terræn inden for 2 km uden for kystlinjen skal der foreligge en særlig tilladelse.

En sådan tilladelse gives som regel kun i forbindelse med nationale og NATO-øvelser, hvor danske myndigheder inviterer udenlandske fly til at deltage. Tilladelse til lavtflyvning i forbindelse med almindelig træningsflyvning gives meget sjældent.

Som jeg anførte i min besvarelse af spørgsmål nr. S 961 den 14. juli i år, er forsvaret ikke i besiddelse af samlede statistiske oplysninger om antallet af flyvninger med vesttyske militære fly i dansk flyveinformations region. Hvad angår lavtflyvning, er det i hele 1989 planlagt at ca. 110 vesttyske militærfly skal deltage i NATO- og nationale øvelser inden for dansk område, og det svarer stort set til tidligere års deltagelse.

Der er ikke sket nogen ændring i omfang eller praksis vedrørende lavtflyvning over dansk territorium, og jeg finder, at den nuværende praksis bedst muligt tilgodeser det nødvendige behov for lavtflyvninger og hensynet til almenheden.

Stillinger (SF):

Jeg takker ministeren for svaret.

Jeg vil gerne have lov til at spørge ministeren, om ministeren kan bekræfte, at vesttyske jagere har ret til at flyve ned til 75 m over havet op igennem det meget smalle Langelandsbælt, hvor der er ganske kort imellem de danske områder.

Jeg vil også bede ministeren bekræfte, at de vesttyske jagerfly må flyve ned til 150 m over dansk landterritorium.

Endvidere vil jeg bede ministeren bekræfte, at den tilsvarende flyvning – altså henholdsvis 75 m over hav og 150 m over land – med vesttyske fly er forbudt i Vesttyskland.

Endelig vil jeg spørge ministeren, om han har planer om at lave forslag om forbud mod lavtflyvning af jagere over land i lighed med de vesttyske regler, især på baggrund af den nedstyrning, som vi nu har hørt om.

Jens Thoft (SF):

Jeg undrer mig over, at ministeren sagde, at man ikke var i besiddelse af statistiske oplysninger, for forstod jeg ministeren ret, var det sådan, at man skulle følge de gældende regler og i alle tilfælde notificere, at der sker overflyvning. Disse notifikationer må det vel være rimeligt simpelt at optælle.

[Jens Thoft]

Jeg vil derfor gerne spørge ministeren, om der er givet flere tilladelser til overflyvning eller meddelt flere overflyvninger i over 2.000 fods højde, end det er sket i tidligere år.

Forsvarsministeren (Enggaard):

Jeg kan sige, at der ikke er givet flere tilladelser, snarere færre, end i tidligere år. Når man ikke har statistik, som udtømmende kan belyse disse tal, hænger det sammen med, som jeg allerede har oplyst i svar på et tidligere spørgsmål, at det er de civile myndigheder, som giver disse flyvetilladelser, og at de opbevares i 3 måneder. Derfor kan man altså ikke gå længere tilbage og se, hvad det statistiske grundlag er. Det er allerede tidligere oplyst, at det forholder sig sådan.

Hvad angår spørgsmålet om flyvning over land, har jeg sagt i mit svar her, at når det drejer sig om flyvning i under 2.000 fods højde – og hvis vi dividerer med 3, har vi stort set højden i meter – er situationen den, at det kræver en tilladelse, og at disse tilladelser gives meget sjældent. Det turde egentlig være svar på det, som hr. Stilling og hr. Jens Thoft spørger til.

Jeg kan ikke her belyse i detaljen, hvordan det forholder sig med vesttyske regler for flyvning; det har jeg ikke her på stedet tilstrækkelig mulighed for.

Stilling (SF):

Jeg spurgte også ministeren, om han kan bekræfte eller måske oplyse os om de vesttyske regler for lavtflyvning. Ministeren er selvfølgelig vidende om, at der er sket nogle meget beklagelige ulykker i Vesttyskland, og ministeren er måske også vidende om, at man har forbud mod disse ting i Vesttyskland. Derfor spørger jeg: Er ministeren vidende om disse forbud, og er ministeren indstillet på at forsøge at lave nogle regler, som svarende til de vesttyske regler forbyder at flyve lavt med jagere hen over bebyggede områder?

Forsvarsministeren (Enggaard):

Som jeg sagde i mit første svar, er jeg ikke i besiddelse af en detaljeret viden om, hvad de vesttyske regler går ud på. Jeg vil selvfølgelig gerne sætte mig ind i det og, i det omfang man har interesse for det, oplyse om det, men det vil ikke være rigtigt at gå ind i en diskussion om, hvorvidt jeg vil godkende regler af et ganske be-

stemt indhold, når jeg ikke er besiddelse af viden om disse regler, eller i hvilken sammenhæng de eventuelt anvendes.

Pelle Voigt (SF):

Vil ministeren rent principielt, da vi jo ikke har reglerne herom – dem kunne vi jo spørge om – oplyse, om han er bekendt med forhold, der gør, at man skulle have andre og lempeligere regler i Danmark end i Vesttyskland, så der på stedet kan anføres nogle argumenter for, at det ville være en god idé?

Stilling (SF):

Jeg vil gerne, inden ministeren svarer, lige spørge, om den vesttyske marineflyver, som styrtede ned meget tæt ved den langlandske kyst og ikke så langt fra bebygget område, og hvorom en major Holmer fra Flyveteknisk Kommando siger, at det var meget heldigt, at den ikke faldt ned over bebygget område, havde det, ministeren før kaldte en særlig tilladelse til at flyve hen over dansk territorium.

Forsvarsministeren (Enggaard):

Det sidste spørgsmål, nemlig om den havde en særlig tilladelse, kan jeg ikke oplyse noget om. Jeg ved ikke, i hvilken højde den kom ind. Det er heller ikke oplyst fra nogen side. Jeg ved kun, hvor den faldt ned, nemlig i det ydre danske territorialfarvand, at det var i forbindelse med en marineøvelse, og at den tilhørte den vesttyske marines flyvekorps.

Det er det, som er oplyst for mig.

Hr. Pelle Voigts spørgsmål, om der vil være anledning til i Danmark at have lempeligere regler end i Vesttyskland, kan jeg ikke besvare på baggrund af det, jeg netop har sagt, for det forudsætter, at jeg kender de vesttyske regler, for at jeg kan stille til, hvordan de forholder sig til de danske, og dermed hele meningen i det, hr. Pelle Voigt spørger om.

Hr. Pelle Voigt har en god evne til at stille spørgsmål, som er meget vanskelige at besvare, men det er da også en evne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 218

2) Til *forsvarsministeren* af:

Pelle Voigt (SF):

[Pelle Voigt]

»Hvorfor har Folketinget endnu ikke fået forelagt de værtslandsaftaler (Host Nation Support), som skal muliggøre overførelsen af allierede forstærkninger til Danmark, og som skulle have været færdigforhandlet for flere måneder siden?«

Forsvarsministeren (Enggaard):

Det Udenrigspolitiske Nævn bliver løbende holdt underrettet om alle væsentlige forhold vedrørende dansk forstærkningspolitik, herunder værtslandsaftaler.

Som hr. Pelle Voigt vil vide – hr. Pelle Voigt er jo et interesseret medlem af Det Udenrigspolitiske Nævn – redegjorde jeg således i forrige måned for visse ændringer i sammensætningen af AMF, NATO's såkaldte brandkorps. Det er min hensigt fortsat at følge denne fremgangsmåde.

Specielt for så vidt angår værtslandsaftaler pågår dette arbejde på fuldt tilfredsstillende måde. Der finder løbende en teknisk opdatering sted af det eksisterende omfattende aftalegrundlag, f.eks. vedrørende amerikanske og engelske flyforstærkninger og engelske landforstærkninger, først og fremmest den engelske UKMF.

Jeg kan oplyse, at der på to områder er drøftelser i gang om mere omfattende aftaler, nemlig en værtslandsaftale for 9. amerikanske infanteridivision og en udvidet støtte til UKMF.

Hvad angår UKMF, har jeg tidligere orienteret om, at der forhandles om en udvidet dansk støtte. Vi har fundet, at det også er i dansk interesse at være imødekommende på dette punkt, bl.a. fordi vi derved binder styrken bedre til vort område. En aftale er endnu ikke kommet i stand, hvilket ikke beror på danske forhold, men hovedsagelig skyldes engelske overvejelser.

Hvad angår den amerikanske 9. division, er der udsigt til, at den vil få tildelt enhedskommandoen som eneste indsættelsesområde inden for NATO. En sådan tildeling vil formelt ske ved en ændring i Saceurs overordnede forstærkningsplan. Herefter vil spørgsmålet om støtteaftaler blive yderligere aktuelt. Der har dog allerede gennem nogen tid været ført forhandlinger om omfanget af en sådan dansk støtte, og forhandlingerne skrider efter det oplyste godt fremad. Der er således grund til at mene, at der forholdsvis hurtigt vil kunne fore-

lægges forslag til værtslandsaftaler, som herefter skal behandles i Forsvarsministeriet. Jeg har naturligvis til hensigt at inddrage Det Udenrigspolitiske Nævn i sagen, når en aftale nærmer sig.

Pelle Voigt (SF):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om man inden for rammerne af forsvarsforliget har afsat midler og mandskab til at kunne indgå disse værtslandsaftaler. Det er jo sådan, at det kræver ganske mange hundrede mand at få disse aftaler i stand, og som jeg har forstået af læsningen af forsvarsforliget, er det også sådan, at det danske forsvar antages at være fuldstændig afhængigt af tilførslen af disse forstærkninger; altså er hele logikken i det danske forsvar bygget op omkring muligheden for at modtage disse forstærkninger.

Derfor undrer det mig lidt, må jeg sige, dels at der ikke er sket noget i sagen endnu, dels at vi tilsyneladende ikke kan få at vide, hvad problemet i forhandlingerne er, ud over at der er tale om nogle engelske overvejelser. Jeg vil altså gerne vide, hvor mange mennesker ministeren forestiller sig der skal bruges til at aktivisere disse forstærkningsaftaler, som i øjeblikket ikke er aktive, og hvor han har tænkt sig at skaffe dem fra inden for rammerne af det nuværende forsvarsforlig.

Forsvarsministeren (Enggaard):

Som jeg sagde i mit svar til hr. Pelle Voigt, er enkelthederne vedrørende sådan værtslandsstøtte spørgsmål, som forhandles, og jeg kan ikke oplyse, hvor mange hundrede mand der er tale om, men jeg kan bekræfte, at det i teksten i forsvarsforliget, som blev indgået i marts i år, er forudsat, at vi baserer os på forstærkningsaftaler. Heri ligger selvsagt også, at vi har et hensigtsmæssigt støttearrangement i forhold til de styrker, som indgår i en sådan forstærkning. Det er ånden og meningen i forsvarsforliget, men enkelthederne må vi have til gode til en anden gang.

Pelle Voigt (SF):

Det ville ligge mig fjernt at fritte forsvarsministeren om enkeltheder, men hvis man agter at indgå sådanne aftaler – og det forstår jeg at man gør – så må man jo have noget at gøre det med, og mit spørgsmål her går egentlig på, om

[Pelle Voigt]

der overhovedet findes sådanne midler i det nuværende forsvarsforlig eller forstærkningerne i givet fald først kan aktiveres med en værtslandsaftale efter udløbet af det nuværende forsvarsforlig. Ellers forudsætter det jo, at der er en eller anden skjult reserve til stede i forsvarsforliget i dag, som ikke fremgår af tekster eller vedtagelser her i Tinget.

Forsvarsministeren (Enggaard):

Jeg er stadig glad for den omsorg, som hr. Pelle Voigt viser forsvarsforliget og forsvarsforligspartierne og den måde, de har indgået forliget på, og hvordan det skal forstås.

Jeg kan berolige hr. Pelle Voigt med, at det ikke vil være afhængigt af et udløb af det nuværende forsvarsforlig, at man vil være i stand til at komme videre med hensyn til at gennemføre de værtslandsstøtteordninger, som vi har talt om her. Det ville også være forkert, hvis det var sådan.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 216

3) Til *sundhedsministeren* af:

Birgitte Husmark (SF):

»Kan ministeren oplyse, om direktionen på Serumintitutet har besluttet at lade den udadgående transport overgå til privat betjening uden at undersøge de økonomiske konsekvenser?«

Birgitte Husmark (SF):

Når jeg har stillet dette spørgsmål, er det også for at få oplyst, om Serumintitutet, som det jo er set i andre sammenhænge, er underlagt et krav om at spare på lønsumsrammen, uanset om de opgaver, der skal udføres, vil medføre større udgifter, når de udlægges til privat regi. Umiddelbart forekommer det ikke rationelt – for at sige det pænt – at udmelde en årsværksramme, som det jo hedder, og derefter konstatere, hvilke opgaver der skal privatiseres som følge af denne udmelding. Ekstra besynderligt bliver det, hvis man ikke har styr på de økonomiske konsekvenser, og det vil jeg derfor spørge ministeren om man har.

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Det er rigtigt, at Statens Serumintituts di-

rektion overvejer at overgå til privat betjening, hvilket spørgsmålet vedrører, på det eksterne transportområde, herunder salg af direktionsbiler og lastbiler og andet materiel, og instituttets tekniske afdeling er i den forbindelse blevet bedt om at fremlægge en plan med budgetforslag for denne udbydelse. Der er endnu ikke – og det er det, spørgsmålet vedrører – truffet nogen endelig beslutning om dette, og det er også meddelt personalet og hovedsamarbejdsudvalget ved en orientering, der fandt sted den 9. november i år. En endelig afklaring afventer netop en undersøgelse af de økonomiske konsekvenser af forslagens gennemførelse samt en drøftelse med bl.a. personalerepræsentanterne ved det næste hovedsamarbejdsudvalgsmøde den 29. november.

Jeg kan altså besvare spørgsmålet ved at sige, at direktionen ikke har besluttet at lade den udadgående transport overgå til privat betjening uden at undersøge de økonomiske konsekvenser.

Birgitte Husmark (SF):

Den oplysning er jeg meget glad for og tilfreds med at få, for sådan som jeg har hørt om denne sag, kan man faktisk lave forskellige konsekvensberegninger af, hvad det vil betyde at privatisere den udadgående transport. For mig var det umiddelbart en utrolig besynderlig oplysning at få, at man havde truffet denne beslutning principielt, uden at man egentlig havde gjort sig klart, hvad den ville indebære, og jeg er da også glad for, at ministeren nu lover, at man på reglementeret vis vil inddrage samarbejdsudvalget i de forhandlinger, der skal finde sted.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige svar på spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Glistrup: spm. nr. S 83, 140, 150 og 171

Stillinger: spm. nr. S 97

Behnke: spm. nr. S 105 og 153

Lissa Mathiasen: spm. nr. S 120

[Formanden]

Lilli Gyldenkilde: spm. nr. S 123

Leif Hermann: spm. nr. S 125, 127, 141 og 173

Inger Harms: spm. nr. S 130

Tove Niemann: spm. nr. S 131 og 142

Inger Stilling Pedersen: spm. nr. S 132

Jane Oksen: spm. nr. S 135-137 og 166

Aage Brusgaard: spm. nr. S 138

Birgitte Husmark: spm. nr. S 139

Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 143

Aage Frandsen: spm. nr. S 146 og 162

Klaus Hækkerup: spm. nr. S 147

Erling Christensen: spm. nr. S 148 og 149

Trøjborg: spm. nr. S 151

Gade: spm. nr. S 157

Nør Christensen: spm. nr. S 159

Jette Pors: spm. nr. S 160 og 161

Bjørn Westh: spm. nr. S 168

Jytte Andersen: spm. nr. S 174

Køpke Christensen: spm. nr. S 177

Spm. nr. S 83

Til *undervisnings- og forskningsministeren* (25/10 89) af:

Glistrup (FP):

»Hvad er grundlaget for, at Dansk Flygtningehjælp får adgang til at levere undervisningsmateriale til folkeskolen?«

Begrundelse

I foråret 1989 var der en sag fremme om, at Røde Kors havde rettet et – sagligt aldeles ubeføjet – angreb på Fremskridtspartiet, og at dette derefter var blevet autoriseret som undervisningsmateriale i den offentlige skole.

Nu er Dansk Flygtningehjælp ude på den samme boldgade, idet man har udgivet tre hæfter om Flygtningehjælpens syn på flygtningenes forhold til danskerne med tilhørende lærervejledning. Forholdet er jo ret oplagt det, at det syn, som Dansk Flygtningehjælp har på dette forhold, er i skarp modstrid med, hvad befolkningsflertallet mener.

Hvis undervisningsministeren ikke skrider ind mod den pest, der ser ud til at brede sig, bliver følgen vel, at der skal undervises i miljøpolitik ud fra Greenpeace's og Noahs synspunkter og i retssikkerhed på basis af, hvad BZ'erne mener.

Nærværende spørgsmål vil forhåbentlig give ministeren anledning til principielle udtalelser,

så vi ikke skal have, at en hvilken som helst sekt med tilknytning til VS kan få sit propagandamateriale autoriseret til indoktrinering i den offentlige skole.

Svar (13/11 89):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Det undervisningsmateriale, spørgsmålet går på, er ikke støttet af Undervisningsministeriet, og der er ikke ydet støtte til Flygtningehjælpens produktion af undervisningsmidler siden 1987.

Flygtningehjælpens undervisningsmateriale skal derfor ansøges helt på linie med det righoldige udvalg af undervisningsmateriale, der udgives af arbejdsgiver-, erhvervs- og lønmodtagerorganisationer samt diverse foreninger med velgørende formål m.m.

Det er skolenævnene, der afgør, hvad der må anvendes på den enkelte skole.

Kravet om alsidighed gælder ikke det enkelte materiale, men den samlede mængde af materiale, der anvendes.

Spm. nr. S 97

Til *arbejdsministeren* (27/10 89) af:

Stillinger (SF):

»Hvornår agter ministeren at offentliggøre, hvilke uddannelser langtidsledige uden uddannelse kan påbegynde efter 1. januar 1990?«

Begrundelse

Lovrevisionen om langtidsledige trådte i kraft den 1. januar 1989. Den indebærer bl.a., at ledige uden forudgående uddannelse kunne påbegynde en sådan efter 1. januar 1990 – uden først at få et jobtilbud.

Næsten 11 måneder efter lovens ikrafttræden – og 2 måneder før de første langtidsledige skal påbegynde deres eventuelle uddannelse – har ministeren endnu ikke offentliggjort, hvilke uddannelser de langtidsledige kan påbegynde.

Det er uacceptabelt for de langtidsledige, men også over for de uddannelsesinstitutioner, som endnu ikke har hørt noget fra ministeren.

Svar (13/11 89):

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

[Arbejdsministeren]

Som svar på det stillede spørgsmål kan jeg henvise til § 65, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 403 af 30. maj 1989 om arbejdstilbud m.v.

Det følger heraf, at uddannelsesyndelse kan gives til alle uddannelser, som ikke er undtaget af arbejdsministeren. Dette gælder også reglerne om uddannelse før 1. arbejdstilbud, som er udmøntet i bekendtgørelsens § 61.

Spm. nr. S 105

Til statsministeren (26/10 89) af:

Behnke (FP):

»Med hvilken begrundelse har statsministeren ikke besvaret den skriftlige henvendelse, der er tilgået statsministeren den 4. oktober 1989 fra en hr. Per Pedersen?«

Begrundelse

Spørgeren er blevet kontaktet af en hr. Per Pedersen fra Struer, som igennem 16 måneder har været totalt udstødt af vores samfund og alene måttet ernære sig ved venners hjælp og bo på c/o-adresser. Manden har ved henvendelser i tre kommuner fået afslag på offentlig hjælp af enhver art og har mistet arbejde, bolig og alt omkring sig.

Manden har derefter tilskrevet adskillige offentlige myndigheder og bedt om hjælp. Det er blevet enten afslået eller ikke besvaret. Manden har henvendt sig til de to foregående justitsministre med dokumenterede klager over politimyndighedernes behandling af ham og har heller ikke her fået svar.

Sagen omkring manden fylder adskillige ringbind i Justitsministeriet, og alligevel har man ikke realitetsbehandlet mandens mange dokumenterbare klagepunkter.

Manden er nu så vidt, at han søger hjælp ved Menneskerettighedsdomstolen. Manden har som medlem af foreningen Retsløse Venner kendskab til bunker af sager, hvor borgere er blevet misbehandlet på lignende måde.

Spørgeren vil derfor gerne vide, dels hvorfor der ikke er sket noget i den aktuelle sag, og dels hvad der gøres for at forebygge, at så mange må gå udenlands for at få lydhørhed over for deres velbegrundede klager over urimeligheder i vores offentlige system.

Svar (9/11 89):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det kan oplyses, at Statsministeriet den 5. oktober 1989 modtog en henvendelse fra Per Pedersen. Henvendelsen blev straks sendt til Justitsministeriet til videre foranstaltning, idet det fremgik af henvendelsen, at denne vedrørte anmeldelser om formodede straffbare forhold.

Justitsministeriet har i anledning af det nu stillede spørgsmål oplyst, at den pågældende i en række henvendelser, bl.a. til Justitsministeriet, har påklaget nogle afgørelser, der er truffet af Rigsadvokaten.

Per Pedersen har bl.a. i forbindelse med 2 møder, der har været afholdt med ham i Justitsministeriet, anmodet om, at der blev indhentet yderligere akter, samt anmodet om aktindsigt i sagens dokumenter. Han har således ønsket at se samtlige dokumenter fra adskillige sager i forskellige politikredse og hos statsadvokaten i Viborg samt statsadvokaten i Ålborg samt samtlige dokumenter vedrørende forskellige civile sager, som har verseret ved domstolene, samt endelig dokumenter i en sag, der har verseret i Civilretsdirektoratet. Efter at have indhentet disse sagsakter fra de omtalte myndigheder har Justitsministeriet fremsendt kopi heraf til Per Pedersen samt anmodet ham om – såfremt han ønskede at afgive en yderligere udtalelse til sagen – inden en frist på 4 uger at fremsende denne til Justitsministeriet. Per Pedersen har ikke reageret på denne henvendelse.

Justitsministeriet har, efter at fristen udløb i slutningen af september 1989, gennemgået den meget betydelige mængde akter, der efter Per Pedersens anmodning indgår i sagen, og man påregner nu at kunne træffe afgørelse i sagen inden for den nærmeste fremtid.

Spm. nr. S 120

Til industriministeren (27/10 89) af:

Lissa Mathiasen (S):

»Agter ministeren på baggrund af Højesterets dom af 6. juni 1989 vedrørende krydsede checks at ændre checkloven, således at det fremover vil være betryggende at sende krydsede checks med posten?«

Begrundelse

Højesteret har ved dom af 6. juni 1989 frifundet Kjøbenhavns Handelsbank for erstatnings-

[Lissa Mathiasen]

ansvar i forbindelse med udbetaling af beløb fra en krydset check til en uberettiget ihænde-haver.

Da krydsede checks i dag i stor udstrækning sendes i breve, må det siges, at der med denne dom er skabt en fuldstændig uholdbar situation. Det er åbenbart ikke længere gældende ret, at blot en check er krydset, er der automatisk skabt sikkerhed for beskyttelse mod udbetaling til en anden end den på checken anførte person.

Svar (9/11 89):

Industriministeren (Nils Wilhjelm):

Reglerne i checklovens kapitel 6 om krydsede checks er ligesom checklovens øvrige indhold et resultat af et internationalt samarbejde, jf. konvention om indførelse af en ensartet checklov vedtaget i Genève den 19. marts 1931 og ratificeret af Danmark den 7. juli 1932, jf. bekendtgørelse nr. 353 af 29. november 1933.

Som bilag 1 til konventionen foreligger teksten til en ensartet checklov, som aftalelandene ved konventionen har forpligtet sig til at indføre. Teksten indeholder bestemmelser om krydsede checks, som er i overensstemmelse med checklovens §§ 37 og 38.

Det vil være en tilsidesættelse af Danmarks forpligtelser i henhold til konventionen, såfremt Danmark ensidigt ændrer de nævnte bestemmelser.

Jeg agter derfor ikke at tage nogen initiativer i anledning af Højesterets dom af 6. juni 1989.

Spm. nr. S 123

Til *miljøministeren* (31/10 89) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Hvorfor har ministeren besluttet, at ændringer af Gudenåens løb skal ske således, at de gamle åstrækninger i princippet tilføres den oprindelige vandmængde, selv om det vil være ensbetydende med, at der ikke bliver mulighed for den forureningsfrie elproduktion, og at til-løb og afløb til Naldal og Vestbirk Sø afskæres?«

Begrundelse

Det undrer meget, at ministeren har ændret sin tidligere holdning om, at en løsning skulle ske under hensyn til den overordnede målsæt-

ning om afvejning af erhvervsmæssige, rekreative og naturmæssige interesser.

Svar (13/11 89):

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Vejle Amtsråd besluttede ved udarbejdelsen af regionplantillægget fra 1985 med tilhørende recipientkvalitetsplan i overensstemmelse med Miljøstyrelsens anbefalinger, at der skulle gennemføres de fornødne foranstaltninger til sikring af tilstrækkelig vandforsyning i de døde åstrækninger.

Regionplantillægget med de deri indeholdte beslutninger blev af Miljøministeriet godkendt i 1987, og amtsrådet har både før og siden gennemført en lang række vandløbsforbedrende foranstaltninger.

Som led heri ønskede Vejle Amtsråd også at få tilvejebragt løsninger for de døde åstrækninger ved Klostermølle og Vestbirk. Disse ejendomme ejes af Miljøministeriet og administreres af Skov- og Naturstyrelsen ved det lokale statsskovdistrikt. Amtsborgmesteren henvendte sig derfor til mig om planens nærmere realisering.

I denne konkrete situation, hvor amtsrådet som den ansvarlige vandlovsmyndighed henvendte sig til mig som den politisk ansvarlige for driften af de to ejendomme, fandt jeg det rigtigt og nødvendigt, at Vejle Amtsråd og Miljøministeriet fandt nogle afvejede og langsigtede løsninger for naturbevaring samt genopretning og forvaltning for den relevante strækning af Gudenåen.

For at komme videre i sagen tilkendegav jeg over for Skov- og Naturstyrelsen den overordnede og principielle beslutning for det videre arbejde, at de døde åstrækninger i princippet skulle tilføres den oprindelige vandmængde, og at dette om nødvendigt kunne betyde, at hensynet til at skabe fiske- og faunapassagemuligheder måtte gå forud for hensynet til elproduktionen.

Denne tilkendegivelse skal også ses på baggrund af de krav, jeg her i foråret samtidig stillede i min dambrugsbekendtgørelse til dambrugsejerne om at fjerne døde åstrækninger.

Jeg har derfor bedt Skov- og Naturstyrelsen om at tage initiativ til en drøftelse med amtskommunen med henblik på opnåelse af en miljømæssigt mere tilfredsstillende løsning.

[Miljøministeren]

Jeg er orienteret om, at Skov- og Naturstyrelsen og Vejle Amt sammen overvejer forskellige løsningsmuligheder, og har forstået, at amtsrådet, når dette arbejde er færdigt, vil inddrage de lokale interesser, der bliver berørt af et foreslået projekt.

Når man lokalt har en indstilling til et projekt klar, vil det skulle finansieres gennem naturforvaltningsloven og derfor forelægges det rådgivende udvalg, der er nedsat efter denne lov. Udvalget vil herefter give mig en indstilling om gennemførelsen.

Spm. nr. S 125

Til *justitsministeren* (31/10 89) af:

Leif Hermann (SF):

»Kan ministeren oplyse, om det er i overensstemmelse med lov om offentlighed i forvaltningen, at en stillerliste med angivelse af personnumre, navne og adresser udleveres til et kommunalbestyrelsesmedlem, der ikke samtidig er medlem af valgbestyrelsen?«

Begrundelse

Ifølge dagbladet Politiken for den 30. oktober 1989 har borgmester Peter Brixtofte, Farum, udleveret en stillerliste til et kommunalbestyrelsesmedlem, der ikke i kraft af medlemskab af valgbestyrelsen har nogen naturlig adgang til at kende navne, adresser m.v. på de på fortegnelsen opførte stillere.

Svar (9/11 89);

Justitsministeren (Engell):

Det følger af § 4 i lov nr. 572 af 19. december 1985 om offentlighed i forvaltningen, at enhver med de undtagelser, der er nævnt i lovens §§ 7-14, kan forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der er indgået til eller oprettet af en forvaltningsmyndighed som led i administrativ sagsbehandling i forbindelse med dens virksomhed.

Efter lovens § 12, stk. 1, nr. 1, omfatter retten til aktindsigt ikke oplysninger om enkeltpersoners private forhold. Det er i praksis antaget, at personnumre er omfattet af bestemmelsen, jf. Kommenteret Offentlighedslov 1986, side 152. Undtagelsesbestemmelsen omfatter dog ikke oplysninger, der er offentligt tilgængelige efter andre regler, f.eks. i offentlige registre eller ved

offentlig fremlæggelse, jf. Eilschou Holm i Ugeskrift for Retsvæsen 1975 B, side 355, og Kommenteret Offentlighedslov 1986, side 151.

Efter § 19, stk. 1, i lov nr. 140 af 8. marts 1989 om kommunale valg skal en kandidatliste til kommunalbestyrelsesvalg være underskrevet af mindst 25 vælgere i kommunen som stillere. Efter samme lovs § 25, stk. 2, 2. pkt., er oplysningerne om stillernes navne og bopæl offentligt tilgængelige. Den nævnte lov trådte i kraft den 1. april 1989.

På den baggrund har en kommune såvel efter offentlighedsloven som efter den kommunale valglov pligt til at gøre en stillerliste med angivelse af stillernes navne og adresser offentligt tilgængelig, når listen er indleveret til formanden for valgbestyrelsen.

Derimod må det antages, at de pågældende stilleres personnumre ikke må udleveres til uvedkommende.

Spm. nr. S 127

Til *miljøministeren* (31/10 89) af:

Leif Hermann (SF):

»Hvorledes vil ministeren sikre, at den planlagte udbygning af kraftvarmeproduktionen gennem affaldsforbrænding ikke fastlåser målsætningen for genbrug over en periode på 20-30 år?«

Begrundelse

Der henvises til besvarelsen af spm. nr. S 64.

Svar (10/11 89):

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Som jeg var inde på i min besvarelse af spørgsmål nr. S 64, er det et udgangspunkt for den planlagte udbygning af kraftvarmeproduktionen, at grundlaget for hvert af de planlagte anlæg må vurderes konkret, således at der ikke anlægges overskydende forbrændingskapacitet, der kan virke hindrende for de fremtidige genanvendelsesinitiativer.

Heri indgår for det første, at anlæggene indrettes på en sådan måde, at der kan ske en omlægning fra affaldsforbrænding til forbrænding af andet brændsel.

For det andet må det ved værkernes placering sikres, at der er så stort et opland, at forsyningen med affald kan ske også i tilfælde af, at mere og mere affald genanvendes.

[Miljøministeren]

Det er Energistyrelsen, der i forbindelse med godkendelse af anlæggene efter varme- og elforsyningsloven stiller krav til placering og brændsel. Miljøstyrelsen er som også nævnt i besvarelsen af S 64 gået ind i et samarbejde med Energistyrelsen, sådan at der i disse krav kan tages højde for målsætningen for genbrug.

Spm. nr. S 130

Til *landbrugsministeren* (31/10 89) af:

Inger Harms (SF):

»Vil ministeren snarest tage initiativ til et regelsæt om, hvor mange dyr der må være stuvet sammen på en landbrugsbedrift?«

Begrundelse

Under debatten om den ny landbrugslov samt lov om husdyrsygdomme var ministeren velvillig over for et maksimum i antal dyr på landbrugsbedrifterne, specielt med henblik på at undgå spredning af sygdomme blandt dyrene og dermed følgende negative resultater for samfundsøkonomien.

Den genopblussede debat om salmonellabakterier har styrket behovet for et regelsæt for maksimering af antal dyr.

Især husmandsforeningerne har ved en deputation til Folketingets Landbrugs- og Fiskeriudvalg tilkendegivet et behov for et snarligt initiativ på dette område.

Svar (13/11 89):

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Spørgeren henviser i begrundelsen for spørgsmålet til, at der er behov for regler om det maksimale antal dyr på landbrugsbedrifter under hensyn til risikoen for sygdomsspredning og dermed følgende negative resultater for samfundsøkonomien.

Antallet af dyr på en landbrugsbedrift kan have betydning i en sygdomsmæssig sammenhæng enten ved at relatere sig til staldmiljøet (overbelægning) eller til det forhold, at mange dyr rammes, såfremt en smitsom sygdom bryder ud i besætningen.

Opståen af sygdom hos husdyr som følge af overbelægning af stalden er ikke kun et økonomisk spørgsmål, men også et spørgsmål om dyrenes velfærd.

Som bekendt er der allerede gennemført regler vedrørende opdræt af burhøns indeholdende mindstekrav med hensyn til burareal pr. høne. Jeg finder det rigtigst, at regler vedrørende husdyropdræt gennemføres på EF-plan, og jeg finder det derfor positivt, at EF-Kommissionen for nylig har fremsat forslag vedrørende intensivt svinehold og vedrørende kalveopdræt. De nævnte forslag, som blandt andet vedrører pladsforhold, er motiveret i såvel hensynet til dyrenes velfærd som til deres sundhed m.v.

Med hensyn til spørgsmålet om en eventuel begrænsning af antallet af dyr på den enkelte bedrift for at reducere sygdomsopfanget ved udbrud af smitsomme sygdomme må man være opmærksom på, at i tilfælde af udbrud af alvorlige smitsomme sygdomme såsom mund- og klovsyge og svinepest vil smittespredning kunne ske over store afstande, ofte uden hensyn til forholdene på den enkelte bedrift. Jeg har imidlertid fundet, at det burde overvejes, om der af zoosanitære grunde er behov for begrænsninger i adgangen til at etablere meget store husdyrbesætninger. Sygdomsudbrud, der rammer store dyrebesætninger, vil samtidig kunne medføre udbetaling af meget store erstatningsbeløb fra det offentlige i medfør af lov om husdyrsygdomme.

Jeg har derfor som forudsat ved lovens vedtagelse nedsat en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for landbrugets organisationer og veterinærmyndighederne, som skal overveje regler om begrænsning af statens erstatningspligt ved påbudt nedslagning af sygdomsramte husdyr i forbindelse med store husdyrhold. Arbejdsgruppen skal samtidig overveje, om der af zoosanitære grunde, herunder hensynet til en forsvarlig bortskaffelse af nedslagne dyr i tilfælde af sygdomsudbrud, vil være behov for begrænsninger i adgangen til at etablere meget store husdyrbesætninger. Arbejdsgruppen har endnu ikke afsluttet sit arbejde.

Spm. nr. S 131

Til *sundhedsministeren* (31/10 89) af:

Tove Niemann (FP):

»Kan ministeren oplyse, hvor meget det koster det offentlige, at al medicin i Grønland betales af det offentlige, samt om ministeren påtænker at ændre medicintilskudsreglerne for Grønland, så de bringes i overensstemmelse

[Tove Niemann]

med de regler, der gælder for det øvrige Danmark?«

Begrundelse

Det er oplyst over for spørgeren, at forbrugere af medicin i Grønland får forbruget betalt 100 pct. af det offentlige.

I lyset af at vi netop i Danmark uden ledsagende skattelettelser har indført brugerbetaling på medicinforbrug, forekommer det højt mærkværdigt og urimeligt, at man i Grønland, der jo er en del af Danmark, får dækket sine medicinudgifter 100 pct., hvortil kommer, at skatteniveauet tillige er lavere i Grønland.

Det forekommer spørgeren urimeligt, at danske skatteydere, der jo netop er blevet pålagt brugerbetaling på medicinområdet, skal finansiere et gratis medicinforbrug i Grønland.

Svar (9/11 89):

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Ifølge bekendtgørelse nr. 597 af 5. december 1974 om sygehjælp m.v. i Grønland er medicin, der er lægeligt ordineret, vederlagsfri. Medicinen udleveres i byerne af sygehuse/sundhedscentre, i byder af sygeplejersker, sundhedsmedhjælpere eller medicindepotforvaltere.

Et håndkøbssortiment kan købes i butikker udpeget af landslægen, almindeligvis KNI (hjemmestyrets egne butikker) i såvel byer som byder.

Lægemedelforsyningen er under nøje kontrol af Lægemedelkomiteen for Grønland.

I 1988 udgjorde det offentliges udgifter til medicin i Grønland 20.225.000 kr. Hertil kommer medicinudgifter i forbindelse med grønlandske patienters behandling i Danmark, som anslås til 3.234.000 kr. I alt svarer dette til 430 kr. pr. indbygger. I Danmark udgjorde det offentliges udgifter til medicin i samme periode 670 kr. pr. indbygger. Heri er ikke indregnet egenbetalingen til medicin i Danmark. Sammenlignet med Danmark er det offentliges udgifter til medicin således væsentlig billigere i Grønland.

Der er flere forklaringer på, at medicinudgifterne i Grønland er mindre end i Danmark. For det første er der tale om et mindre medicinforbrug, dels på grund af den grønlandske befolknings sammensætning med relativt færre ældre, dels fordi der kun udleveres medicin i afmålte

mængder. For det andet er der ikke apotekervancer eller udgifter til detaildistribution i Grønland.

Der er ikke aktuelle planer om at ændre den nuværende lægemiddellordning i Grønland med henblik på at indføre danske regler.

Spm. nr. S 132

Til *justitsministeren* (31/10 89) af:

Inger Stilling Pedersen (KRF):

»Finder ministeren det rimeligt, at en person kan idømmes 30 dages betinget fængsel for selvtægt, fordi han har forsøgt at forhindre hærværk mod sin kones møntvaskeri, og hvilke grænser finder ministeren i øvrigt der bør være for udøvelse af lovlig selvtægt og nødværge?«

Begrundelse

Ifølge B.T. tirsdag den 31. oktober 1989 fik en ingeniør 30 dages betinget fængsel, fordi han for at stoppe 2 års hærværk mod sin kones møntvaskeri og i forbindelse med anholdelse af en ung hærværksmand slog denne ganske kort tid efter, at hærværksmanden for sjov havde brækket en vaskemaskine op.

Det er forståeligt, at almindelige borgere føler trang til at øve selvtægt, når de gennem en årrække har været udsat for hærværk, uden at politiet åbenbart har været i stand til at forhindre det.

Det er derfor nødvendigt, at befolkningen virkelig kan se, at indsatsen over for kriminelle forstærkes, og at kriminalitet får konsekvenser.

Svar (10/11 89):

Justitsministeren (Engell):

I anledning af det stillede spørgsmål kan det indledningsvis oplyses, at jeg af principielle grunde ikke finder at burde udtale mig om konkrete sager, der er eller har været under behandling ved domstolene.

Jeg finder således heller ikke at kunne udtale mig om den konkrete byretsdom, der henvises til i spørgsmålet, og som efter det oplyste er anket til landsretten af domfældte med påstand om frifindelse.

Mere generelt kan det oplyses, at strafferammen i voldssager efter bestemmelsen i straffelovens § 244 er bøde, hæfte eller fængsel indtil 1½ år. Såfremt volden er af særlig rå, brutal eller

[Justitsministeren]

farlig karakter eller der er tale om mishandling, er strafferammen efter § 245, stk. 1, fængsel indtil 4 år.

Det kan endvidere oplyses, at handlinger, der foretages i nødværge efter straffelovens § 13, stk. 1, er straffri, hvis de har været nødvendige for at modstå eller afværge et påbegyndt eller overhængende uretmæssigt angreb og ikke åbenbart går ud over, hvad der under hensyn til angrebets farlighed, angriberens person og det angrebne retsgodes betydning er forsvarligt.

Endvidere straffes en handling, der ellers ville være strafbar, ikke, når den var nødvendig til afværgelse af truende skade på person eller gods og lovovertrædelsen må anses for at være af forholdsvis underordnet betydning, jf. straffelovens § 14 om nødret.

Hvorvidt betingelserne for at statuere, at der i et givet forhold har foreligget lovligt nødværge eller nødret, er opfyldt, afgøres af domstolene på baggrund af en faktisk og retlig vurdering af samtlige sagens konkrete omstændigheder. Såfremt retten finder, at den tiltalte bør dømmes for forholdet, kan den i loven foreskrevne straf nedsættes, hvis den pågældende har overskredet grænserne for lovligt nødværge eller nødret, jf. straffelovens § 84, stk. 1.

Spm. nr. S 135

Til *socialministeren* (1/11 89) af:

Jane Oksen (FP):

»Kunne ministeren tænke sig en total afskaffelse af varmetillæg til pensionister, såfremt afgifterne på boligopvarmning afskaffes?«

Begrundelse

Regeringen har ved tidligere forslag om fastfrysning af pensionerne søgt at undgå, at pensionisterne skulle have flere penge til forbrug. Såfremt afgifter på fyringsolie, gas m.v. afskaffes, ville det måske betyde en ekstra indtægt til pensionisterne. De 700–800 mio. kr., der gives til varmetillæg, vil måske kunne spares, uden at man derved forringede pensionisternes økonomiske vilkår, tilligemed at der vil blive sparet.

Svar (13/11 89):

Socialministeren (Aase Olesen):

I en årrække har høje energipriser været baggrunden for stigende udgifter til varmetillæg til pensionister. Fjernede man helt energiafgiften på boligopvarmning, ville de færreste pensionister have behov for at få tillæg til varmeudgifter, idet deres udgifter til opvarmning ville ligge inden for den nuværende egenbetaling på henholdsvis 3.800 kr. for gifte og 2.500 kr. for enlige pensionister. I den situation ville der dog stadig være en mindre gruppe pensionister med behov for et tillæg til varmeudgifter.

Spm. nr. S 136

Til *socialministeren* (1/11 89) af:

Jane Oksen (FP):

»Kan ministeren oplyse, hvor store udgifterne til varmetillæg var i 1988?«

Begrundelse

Af varmetillægsundersøgelsen fra 1988 fremgik det, at 38 kommuner skønnede, at udgifterne til varmetillæg ville blive ca. 310 mio. kr. for disse kommuner i 1988, hvilket svarede til en stigning på 35 pct. Da disse 38 kommuner befolkningsmæssigt repræsenterer ca. 40 pct. af samtlige pensionister, forventede man en udgift på i alt ca. 775 mio. kr. for hele landet i 1988. Da de kommunale regnskaber for 1988 nu foreligger, må det være muligt at fortælle, hvad udgifterne reelt blev i 1988 samt den procentmæssige stigning.

Svar (13/11 89):

Socialministeren (Aase Olesen):

Udgifterne til varmetillæg i 1988 var ifølge de kommunale regnskaber for 1988 på 746 mio. kr. I 1987 var udgiften til varmetillæg på 575 mio. kr.

Udgiften til varmetillæg er således fra 1987 til 1988 steget med 30 pct.

Spm. nr. S 137

Til *socialministeren* (1/11 89) af:

Jane Oksen (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor stor besparelsen på varmetillæg ville være efter de nugældende beregningsregler, såfremt afgiften på boligopvarmning afskaffes?«

[Jane Oksen]

Begrundelse

I relation til Fremskridtspartiets forligsudspil vedrørende finansloven skal alle afgifter på boligopvarmning afskaffes. Derved falder bl.a. pensionisternes udgifter til opvarmning. Spørgeren er interesseret i at vide, om der så overhovedet er grundlag for at udbetale varmetillæg, såfremt man regner med, at varmemeforbruget bliver uændret.

*Svar (13/11 89):***Socialministeren (Aase Olesen):**

Energiafgiften på opvarmning er afhængig af opvarmningskilde: fyringsolie, naturgas, el, fjernvarme (kul, olie, gas, halm m.v.) eller kraftvarme (kul, olie, gas m.v.). Eksempelvis udgør energiafgiften plus moms af denne p.t. godt 50 pct. af listeprisen på 1.000 l fyringsolie, hvorimod der ikke er energiafgift på petroleum i 10-liters-dunke og naturgas.

Fordelingen på opvarmningskilde kendes ikke for varmetillægsmottagere, ligesom kendskabet til varmetillægsmottagernes fordeling på opvarmningsudgift er mangelfuld. Spørgsmålet kan derfor ikke besvares præcist.

Som grundlag for et maksimumsskøn kan det antages, at en fjernelse af energiafgifterne fører til en halvering af opvarmningsudgiften. Udgiften til varmetillæg, der i 1988 var på 746 mio. kr., ville med uændrede regler i så fald skønnes til at blive reduceret med 75-85 pct. Der er tale om et endog særdeles usikkert maksimumsskøn.

Spm. nr. S 138 Til *fiskeriministeren (2/11 89)* af:**Aage Brusgaard (FP):**

»Kan ministeren oplyse, om Limfjorden rent kvotamæssigt hører under Nordsøen, og hvilke fiskekvotamuligheder der er for brislingefiskeri pr. 1. november 1989 i Limfjorden?«

Begrundelse

Der henvises til en artikel i Dansk Fiskeritidende, nr. 42 af 19. oktober 1989, side 8. Der ønskes et hurtigt svar.

*Svar (13/11 89):***Fiskeriministeren (Kent Kirk):**

Det kan indledningsvis oplyses, at fiskeriet i Limfjordsområdet efter muslinger og ål foregår på bestande, der har en lokal tilknytning til Limfjorden. Dette fiskeri er alene omfattet af nationale reguleringsforanstaltninger, der er fastsat specielt for Limfjorden, og som tager hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende for disse bestande.

For så vidt angår fiskeriet i Limfjorden efter arterne torsk, rødspætte, sild og brisling udøves dette helt overvejende på bestande, der biologisk hører til bestandene i Nordsøen.

Angående sild og brisling forekommer visse små lokale bestande, der mængdemæssigt ikke tillader et direkte fiskeri, men kun kan udnyttes i forbindelse med et fiskeri på forekomster, der har en betydelig indblanding af sild og brisling fra Nordsøen.

Limfjorden indgår da også som en del af Nordsøen i det videnskabelige arbejde, der udføres af Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) vedrørende rådgivning om fangstmængder og andre foranstaltninger til bevaring af disse bestande. Fangster taget i Limfjorden medregnes som følge heraf statistisk til Nordsøen.

Brislingefiskeriet i Limfjorden falder traditionelt i fjerde kvartal. Bl.a. som følge heraf er den danske brislingekvotale blevet opdelt på første og andet halvår. Der er netop åbnet for brislingefiskeriet for fjerde kvartal. Kvoten er på 1.100 t.

Jeg forhandler i øjeblikket med andre EF-lande med henblik på at opnå en forøgelse af kvoten.

Spm. nr. S 139 Til *udenrigsministeren (2/11 89)* af:**Birgitte Husmark (SF):**

»Hvorfor har udenrigsministeren besluttet at lade formanden for Ligestillingsrådet rejse til New York for at holde talen i 3. komité om kvindespørgsmål ved FN's 44. generalforsamling på vegne af de nordiske lande?«

Begrundelse

Det virker påfaldende og umiddelbart uforståeligt, at det er nødvendigt at lade Ligestillingsrådets formand rejse til New York til FN's generalforsamling for at holde tale i 3. komité. I forvejen deltager Danske Kvinders National-

[Birgitte Husmark]

råd i generalforsamlingen som rådgiver for regeringen i kvindespørgsmål. Det har været tradition siden FN's start. Det har ligeledes været tradition, at repræsentanten for DKN har holdt den nordiske kvindetale, når det har været Danmarks tur, en tradition, der kun har været brudt få gange. I år er DKN repræsenteret ved sin formand, der i øvrigt er næstformand i Ligestillingsrådet.

Der må ligge ganske særlige politiske overvejelser til grund for den disposition, der er truffet i år, og det er naturligvis interessant at få kendskab til disse.

Svar (9/11 89):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Siden traditionen med afholdelse af fællesnordiske indlæg om kvinde- og ligestillings-spørgsmål ved FN's generalforsamling blev indført i 1981, har Danmark holdt 2 sådanne indlæg. Det første, i 1981, blev holdt af Danske Kvinders Nationalråds repræsentant i den danske delegation. Det andet, 1983, blev holdt af adjunkt Hanne Severinsen, MF, som netop var blevet indvalgt i FN's Kvindekommission. Det er i år tredje gang, Danmark skal holde det fællesnordiske indlæg om ligestillingsspørgsmål.

De nordiske lande har i år bestræbt sig på at give deres indlæg i 3. udvalg en høj politisk profil. For eksempel holdes det fællesnordiske indlæg om narkotikaspørgsmål af den svenske ligestillingsminister og indlægget om menneskerettighedskonventionerne af den finske socialminister.

Derfor fandt vi fra dansk side, at det ville være positivt, såfremt man kunne udtrykke den store politiske interesse for ligestillingsspørgsmål i de nordiske lande ved afgive det fællesnordiske indlæg om dette emne på højt niveau.

Formanden for Danske Kvinders Nationalråd har tilsvarende over for Udenrigsministeriet givet udtryk for, at hun gerne så det fællesnordiske indlæg afgivet på så højt et niveau som muligt og helst på ministerniveau.

Som bekendt overlader statsministeren, der er minister for ligestilling, en række ligestillingsopgaver til formanden for Ligestillingsrådet. Ministeriet fandt det derfor naturligt at bede Ligestillingsrådets formand, der både er politiker, forhenværende minister og kvinde, om at holde indlægget.

Spm. nr. S 140

Til *justitsministeren* (2/11 89) af:

Glistrup (FP):

»Hvornår kommer ønskenummerpladerne til Danmark?«

Begrundelse

For snart et år siden – ved L 195 af 31. januar 1989 – stillede Fremskridtspartiet et forslag om, at justitsministeren kan imødekomme en borgers ønske om en bestemt tal- eller bogstavkombination på sit motorkøretøjs nummerplade mod erlæggelse af en af ministeren foreslået ekstrabetaling.

Forbilledet var en succes for en sådan ordning i Thatchers England, hvilket tilsyneladende ikke har gjort indtryk på justitsministeren. Men nu viser det sig, at der også er succes for ordningen i det socialistiske Sverige, der har haft systemet siden 1. oktober 1988.

Herefter kan vi vel regne med, at justitsministeren bringer sagen i orden også i Danmark.

Svar (10/11 89):

Justitsministeren (Engell):

Jeg har til hensigt snarest at fremsætte forslag til lov om ændring af færdselsloven. I dette lovforslag indgår bl.a. en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte bestemmelser om køretøjejerers adgang til at vælge en bestemt kombination af tal og bogstaver på køretøjets nummerplader (ønskenummerplader).

Under forudsætning af, at forslaget vedtages, vil jeg søge ordningen med ønskenummerplader gennemført så hurtigt, som det er praktisk muligt.

Spm. nr. S 141

Til *sundhedsministeren* (2/11 89) af:

Leif Hermann (SF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at der fastlægges grænseværdier for stråling fra laserlys?«

Begrundelse

TV-Midt/Vest har for nylig opsat en tv-sender med laserstråler.

[Leif Hermann]

Ifølge overlæge Carl Hugods udtalelser til Radio Midt/Vest den 2. november 1989 er der ikke fastlagt regler eller grænseværdier for stråling fra sådanne anlæg, uanset at strålingen kan være til fare i bestemte situationer, f.eks. hvis laserstrålen rammer et øje.

Svar (9/11 89):

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Det kan om den konkrete sag oplyses, at Holstebro Kommune har ladet opsætte en skulptur på TV-Midt/Vests sendemast bestående af et gitterværk rundt om masten, der belyses permanent af laserlysstråler. Skulpturen befinder sig 18–24 m over jorden, og lysstrålen udsendes fra en søjle, der er 3½ m over jorden. Sendemasten befinder sig ca. 1.500 m fra bycentret. Det er tanken, at laserstrålen senere skal reflekteres ned i midtbyen, hvor den vil skulle opfanges af en plade.

Holstebro Kommune har oplyst, at man i forbindelse med opsættelsen af skulpturen og laserlyset har fulgt Arbejdstilsynets vejledende regler om laserlysshow.

Med hensyn til fastlæggelse af grænseværdier for stråling fra laserlys kan det oplyses, at sådanne allerede er fastlagt internationalt. I Europa har Den Internationale Elektrotekniske Komité (IEC) udarbejdet en europæisk standard på området, der bl.a. indeholder en grænseværdiliste. Denne anvendes i Danmark vejledende af Arbejdstilsynet, Danmarks Elektriske Materielkontrol (DEMKO) og af Sundhedsstyrelsen i deres sundhedsfaglige rådgivning.

Spm. nr. S 142

Til *landbrugsministeren* (2/11 89) af:

Tove Niemann (FP):

»Kan ministeren oplyse, hvilke initiativer der agtes iværksat over for Mejeriselskabet Danmarks manglende tilladelse til at sælge produktet Danootje – kvark (min. 20+) med 9 pct. frugt fremstillet af Danone?«

Begrundelse

Det er blevet spørgeren oplyst, at MD gennem en længere periode har forhandlet det i spørgsmålet nævnte produkt uden fornøden tilladelse. Den derved opståede situation er grov konkurrenceforvridning, idet andre firmaer,

der respekterer lovgivningen og derfor søger import- og salgstilladelser til at sælge lignende produkter, desavoueres gennem Veterinærdirektoratets manglende initiativer for at hindre salg uden tilladelse. Alternativt kan man selvfølgelig også give konkurrerende firmaer samme betingelser, som MD åbenbart har.

Svar (13/11 89):

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Indledningsvis skal jeg oplyse, at det omhandlede produkt kvark henhører under mejeriproduktlovgivningen og dermed under Statskontrollen med Mejeriprodukter og Æg m.m.'s ansvarsområde og ikke Veterinærdirektoratets.

Jeg har i sagens anledning indhentet en udtalelse fra Statskontrollen, der har oplyst, at Mejeriselskabet Danmark fra Statskontrollen har modtaget autorisation til indførsel af ost. Det fremgik af selskabets henvendelse, at importen drejede sig om kvarkprodukter af mærket Danootje. I forbindelse med meddelelse af autorisation til import går Statskontrollen efter det oplyste ikke ind i en nærmere vurdering af de produkter, der ønskes importeret. Autorisationen har alene til formål at registrere importører af de pågældende levnedsmidler. Der gøres imidlertid i autorisationen opmærksom på, at produkterne skal være i overensstemmelse med bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 540 af 3. december 1969 om tilvirkning, forhandling, udførsel og indførsel af ost og smelteost m.m. (oste bekendtgørelsen).

Senere blev Statskontrollen opmærksom på, at bl.a. sammensætningen af det nævnte kvarkprodukt ikke syntes at være i overensstemmelse med de gældende bestemmelser herom.

Ved skrivelse af 27. juni 1989 gjorde Statskontrollen derfor Mejeriselskabet opmærksom herpå og anmodede selskabet om en udtalelse med henblik på at få oplyst, hvorvidt selskabet agtede at træffe foranstaltninger til at rette det påtalte forhold eller trække produktet tilbage. EF-Domstolen har afsagt en række kendelser, hvorefter en medlemsstat ikke kan forbyde import og markedsføring af levnedsmidler fra en anden medlemsstat, hvor det pågældende produkt lovligt er fremstillet og markedsføres. Med henblik på afbureaukratisering og for at bringe de danske bestemmelser i overensstemmelse med principperne i EF-dommene har et udvalg under Statskontrollen udarbejdet et nyt

[Landbrugsministeren]

udkast til regler for ostefremstilling m.v. Indtil nye regler foreligger, har Statskontrollen anmodet Landbrugsministeriet om bemyndigelse til at fravige en række bestemmelser i den gældende ostebekendtgørelse, der har stillet sig hindrende i vejen for, at EF-principperne kunne følges. Jeg overvejer i øjeblikket, hvordan de gældende regler hurtigt kan tilpasses således, at det herefter bliver lovligt at indføre det pågældende kvarkprodukt og andre osteprodukter.

Ostebekendtgørelsen ventes afløst af en ny samlet bekendtgørelse om mejeriprodukter, som i øjeblikket er til høring i organisationerne.

Spm. nr. S 143

Til *sundhedsministeren* (7/11 89) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren undersøge, om det er almindelig praksis blandt læger, at arbejdet standses præcis på klokkeslæt, eller om der tages hensyn til patienterne?«

Begrundelse

En operation er tilsyneladende blevet annulleret og udsat i nogle uger, til trods for at patienten var gjort klart til operationen. Årsagen skulle være, at operationslægens arbejdsdag var færdig, så han ikke ønskede at operere.

Svar (15/11 89):

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Det fremgår af begrundelsen, at spørgsmålet er stillet på baggrund af en konkret sag i Nordjyllands Amt.

Ifølge pressens fremstilling blev en patient tilsyneladende sendt hjem ved arbejdstids ophør – skønt der var gjort klar til operation – og med det indtryk, at aflysningen alene skete af hensyn til personalets mulighed for at holde fyraften på klokkeslættet. Fremstillingen efterlader indtrykket af en meget dårlig arbejdstilrettelæggelse og en yderst mangelfuld information til patienten.

Jeg har ikke grundlag for at gå ind i den konkrete sag, men jeg har forstået, at sygehusudvalget i Nordjyllands Amt nu har modtaget en redegørelse, som udvalget har taget til efterretning. Formanden for sygehusudvalget har dog tilkendegivet, at der har været tale om et tilfælde af dårlig kommunikation mellem patient og behandlere.

Det er i øvrigt mit generelle indtryk, at der i sygehusvæsenet kun i begrænset omfang finder sidste øjeblikks-aflysninger sted af planlagte operationer. Når det sker, er årsagen som hovedregel, at der indlægges en anden patient med akut behov for operation.

Aflysning på grund af personalets fyraften uden hensyn til patienterne mener jeg imidlertid absolut ikke er sædvanlig praksis. Såfremt der fremkommer mere end enkeltstående eksempler, vil jeg overveje at iværksætte en nærmere undersøgelse.

Spm. nr. S 146

Til *undervisnings- og forskningsministeren* (2/11 89) af:

Aage Frandsen (SF):

»Er det i overensstemmelse med gældende lovgivning, at en kommunalbestyrelse i forbindelse med budgetvedtagelsen i efteråret 1989 beslutter, at der skal foretages kursusdeling fra sommeren 1990 ved kommunens skolevæsen?«

Begrundelse

Ovenstående beslutning er truffet af en kommunalbestyrelse. Dette giver anledning til at stille spørgsmålene, om det er lovligt, om en sådan beslutning har betydning for den procedure, der er beskrevet i de nye styrelsesregler for folkeskolen, om den kommende kommunalbestyrelse, der tiltræder ved årsskiftet, er bundet af beslutningen, og om skolerne i henhold til den nugældende styrelseslov af ministeren kan få godkendt undladelse af kursusdeling inden den 1. januar 1990.

Svar (13/11 89):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Som bekendt er det folkeskolelovens hovedregel, at undervisningen i regning/matematik, engelsk og tysk på 8.-10. klassetrin og i fysik/kemi på 9.-10. klassetrin gives som kursusdelt undervisning.

Efter de nugældende regler i folkeskolelovens § 8, stk. 3, kan undervisnings- og forskningsministeren efter indstilling fra skolenævnet, lærerrådet og skolekommissionen godkende, at deling i 2 kurser undlades på 8. og 9. klassetrin. Forslag om undladelse af kursusdeling

[Undervisnings- og forskningsministeren]

indsendes til ministeren gennem kommunalbestyrelsen.

Det er efter de i dag gældende regler *ikke* kommunalbestyrelsens opgave at tage stilling til, om der bør gennemføres ikkekursusdelt undervisning ved de enkelte skoler. Dersom undladelse af kursusdeling imidlertid skulle medføre forøgede udgifter for kommunen, følger det af skolestyrelseslovens § 1, stk. 2, at skolekommissionens indstilling skal forelægges kommunalbestyrelsen.

Med den ændring af folkeskoleloven, som fandt sted i foråret 1989, er lovens hovedregel fortsat kursusdelt undervisning, men kommunalbestyrelsen kan efter indstilling fra skolebestyrelsen godkende undladelse af kursusdeling på 8. og 9. klassetrin. Skolebestyrelsens indstilling afgives på grundlag af afstemning blandt forældrene til eleverne i de pågældende klasser.

En kommunalbestyrelse kan i forbindelse med budgetvedtagelsen godt forudsætte, at undervisningen vil være kursusdelt, så meget mere som kursusdelt undervisning alt andet lige er mere udgiftskrævende end undladelse af kursusdeling. Jeg går ud fra, at det er en sådan situation, der ligger til grund for spørgsmålet.

Proceduren i forbindelse med undladelse af kursusdeling iværksættes sædvanligvis i efteråret forud for det skoleår, det drejer sig om, med henblik på at være afsluttet i løbet af foråret forud for den enkelte skoles planlægning af det kommende skoleår.

Da der således er tale om en procedure, der for skoleåret 1990 ville starte under de gamle regler og færdiggøres under de nye regler, er der i overgangsbestemmelserne medtaget følgende om undladelse af kursusdeling:

»Kommunalbestyrelsen godkender undladelse af kursusdeling i henhold til folkeskolelovens § 8, stk. 3, for skoleåret 1990–91. Godkendelse sker på grundlag af indstilling fra skolenævn, lærerråd og skolekommission, i det omfang indstilling afgives inden den 1. januar 1990. Som grundlag for skolenævnets og lærerrådets indstilling bør der afholdes en vejledende afstemning blandt forældrene i de pågældende klasser. Der stilles ingen formelle krav til afstemningsformen. Skolen skal i denne forbindelse sikre, at forældrene bliver orienteret om afstemningens indhold og formål, herunder at afstemningsresultatet ikke er bindende.«

Spm. nr. S 147

Til *sundhedsministeren* (2/11 89) af:

Klaus Hækkerup (S):

»Kan ministeren oplyse, hvilke overvejelser hun har gjort sig om udflytning af (dele af) Sundhedsstyrelsen, herunder hvilke forhold der vil indgå i ministerens beslutningsgrundlag for en eventuel udflytning?«

Begrundelse

Af udtalelser til dagspressen fremgår, at ministeren overvejer en udflytning af Sundhedsstyrelsen væk fra hovedstaden.

Problemet om udflytning af statsinstitutioner er behandlet i 2 redegørelser, dels en redegørelse om udflytning af dele af centraladministrationen fra City til andre dele af hovedstadsområdet (betænkning fra september 1988), dels en redegørelse om udflytning af statslige institutioner fra hovedstadsområdet til den øvrige del af landet (redegørelse fra juni 1989). I den første redegørelse er der lagt op til, at der udflyttes 6.000 arbejdspladser fra den centrale del af City til de øvrige dele af hovedstadsområdet. For så vidt angår den anden redegørelse, vedrørende spørgsmålet om udflytning fra hovedstadsområdet til den øvrige del af landet, mener den nedsatte arbejdsgruppe, at der kun kan være grund til at udflytte særlige statsinstitutioner, såfremt der er tale om, at en egn eller landsdel gennem længere tid har været kriseram.

Det vil derfor være ønskeligt, såfremt ministeren vil tilkendegive, hvorvidt en eventuel udflytning af (dele af) Sundhedsstyrelsen vil være i overensstemmelse med disse redegørelser.

Svar (9/11 89):

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Udvalget om centraladministrationens lokaliseringsproblemer har i sin betænkning fra september 1988 peget på en række centraladministrative enheder, som kan udflyttes fra det indre København til andre dele af hovedstadsområdet. Blandt de udflytningsegne enheder har udvalget peget på Sundhedsstyrelsen.

I forlængelse af udvalgets overvejelser er mulighederne og problemerne ved udflytning af statslige institutioner fra hovedstadsområdet blevet undersøgt nærmere af arbejdsgruppen vedrørende udflytning af statslige institutioner

[Sundhedsministeren]

fra hovedstadsområdet. Arbejdsgruppen har i en redegørelse fra juni 1989 peget på en række organisatoriske, personalemæssige, økonomiske og lands- og regionplanmæssige vurderinger, som må indgå i overvejelser om udflytning. Arbejdsgruppen har dog ikke udpeget enkelte statsinstitutioner som udflytningsegnede eller anvist konkrete geografiske placeringer.

Udgangspunktet for arbejdsgruppens arbejde var et svar fra statsministeren til Finansudvalget den 15. august 1988, hvori det bl.a. blev tilkendegivet, at statslige institutioner i mange tilfælde udmærket kan placeres uden for hovedstadsområdet.

Jeg har på denne baggrund besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, som nærmere skal undersøge mulighederne for at gennemføre en udflytning af Sundhedsstyrelsen fra det indre København. Arbejdsgruppen, der omfatter repræsentanter fra Sundhedsministeriets departement og ledelse og medarbejdere i Sundhedsstyrelsen, forventes at fremkomme med en redegørelse den 1. december 1989.

Spm. nr. S 148

Til *sundhedsministeren* (2/11 89) af:

Erling Christensen (S):

»Er de i ministerens svar på spm. nr. S 84 nævnte ydelser (læge, tandlæge, sygehusophold m.v.) for danskere bosat i udlandet gratis, eller skal de pågældende efterfølgende yde nogen form for betaling?«

Svar (9/11 89):

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Ydelser efter lov om sygehusvæsenet og lov om svangerskabshygge er i tilfælde af pludselig opstået sygdom, barsel m.v. eller pludselig forværring af kronisk lidelse under midlertidigt ophold i Danmark gratis for de pågældende.

For personer, der i henhold til bestemmelserne i nordisk konvention om social sikring eller EF-forordning nr. 1408/71 har ret til ydelser efter lov om offentlig sygesikring under midlertidigt ophold her i landet, vil der gælde et ligestillingsprincip. Det betyder, at de pågældende får ret til lovens ydelser på samme betingelser som personer, der har bopæl her i landet. Det følger heraf, at lægehjælp på de efter sygesikringslovgivningen fastsatte vilkår vil være gratis, medens der for tandlægehjælp m.v. vil være

den samme egenbetaling, som gælder for personer med bopæl i landet.

Danskere, der er bosat i lande, hvormed Danmark ikke har indgået en aftale om social sikring m.v. under midlertidigt ophold, skal selv betale for sygesikringsydelser under ophold her i landet.

Spm. nr. S 149

Til *indenrigsministeren* (2/11 89) af:

Erling Christensen (S):

»Vil ministeren i fortsættelse af svaret på spm. nr. S 86 give en uddybning af, hvorledes folketingsvalglovens § 2 om stemmeret for danskere bosat i udlandet skal fortolkes?«

Begrundelse

Spørgeren ønsker især ministerens vurdering af, hvor lang tid et midlertidigt ophold kan strække sig over, hvilke uddannelsesøjemed der nærmere kan komme på tale, samt om en danskers udsendelse i traineestilling i et dansk firmas udenlandske filial bevirker, at valgretten bevares.

Svar (9/11 89):

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Den nærmere fortolkning af folketingsvalglovens § 2, stk. 2, foretages af Valgretsnettet, der er nedsat i henhold til folketingsvalglovens § 17, og som er uafhængigt af indenrigsministeren. Valgretsnettet træffer afgørelse i følgende sager, jf. folketingsvalglovens § 16, stk. 2:

1) Ansøgninger om optagelse på folketingsvalglisten fra danskere, der har opholdt sig i udlandet i mere end 4 år, og hvor det derfor ifølge folketingsvalgloven beror på en konkret vurdering, hvorvidt udlandsopholdet kan anses for midlertidigt.

2) Ansøgninger om optagelse på folketingsvalglisten fra danskere, der midlertidigt opholder sig i udlandet, men hvor det kan give anledning til tvivl, hvorvidt de pågældende tilhører en af de persongrupper, der er nævnt i folketingsvalglovens § 2, stk. 2.

Ifølge Valgretsnetts praksis kan et udlandsophold på mere end 12-13 år i almindelighed ikke anses for midlertidigt. Spørgsmålet om, hvorvidt et udlandsophold kan anses for midlertidigt, beror i øvrigt på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

[Indenrigsministeren]

Vedrørende Valgretsnævnets praksis kan i øvrigt oplyses, at uddannelsesøjemed anses for at foreligge, såfremt den pågældende under udlandsopholdet følger undervisningen på en uddannelsesinstitution. Uddannelsesøjemed anses også for at foreligge, såfremt der under udlandsopholdet opnås erhvervs erfaring, der indgår som led i den pågældendes uddannelse. Udsendelse til en traineestilling i en dansk virksomheds udenlandske filial vil således kunne betragtes som et udlandsophold i uddannelsesøjemed. Et sådant udlandsophold vil eventuelt tillige kunne være omfattet af reglen i folketingsvalglovens § 2, stk. 2, nr. 1, om midlertidigt udlandsophold, der er begrundet i, at den pågældende som ansat i en dansk virksomhed er udsendt for at gøre tjeneste i udlandet.

Spm. nr. S 150

Til statsministeren (3/11 89) af:

Glistrup (FP):

»Vil statsministeren uddybe mest muligt udtalelsen om, at der bør indføres aftaleløbetider, når forlig indgås i Folketinget?«

Begrundelse

I Politiken for 30. oktober 1989 oplyses, at statsministeren skal være kommet til den i spørgsmålet anførte opfattelse, men Politikens oplysning er meget knap, hvorfor en uddybning tilsigtes ved det stillede spørgsmål.

Som statsministeren ved, er den opfattelse, som nu er blevet ministerens, helt overensstemmende med, hvad Fremskridtspartiet har forfægtet uafbrudt siden partiets stiftelse, og det har derfor særlig stor interesse for Fremskridtspartiet at blive bekendt med statsministerens nuværende overvejelser vedrørende det særdeles centrale problem.

Svar (10/11 89):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg finder ikke anledning til at uddybe den anførte udtalelse.

Spm. nr. S 151

Til miljøministeren (3/11 89) af:

Trøjborg (S):

»Hvordan vil ministeren sikre, at amtsrådene får mulighed for at begrænse produktionen eller udstede forbud mod havbrug i de farvande, der hører under amtsrådenes miljømæssige ansvar?

Begrundelse

Til trods for et midlertidigt stop for udvidelse af eller oprettelse af nye havbrug i 1987 og til trods for et samlet loft over havbrugsproduktionen konstateres der i mange fjorde og kystnære områder alvorlige forureningsproblemer for havbrug.

Med fastlæggelse af en årlig foderkvote for havbrugene har amterne tilsyneladende ikke reelt haft mulighed for at sikre en udjævning af det nuværende regionale belastningsmønster, der ellers er forudsat i havbrugsplanen.

Mange borgere føler sig med god grund til grin, når de pålægges at betale de nødvendige store investeringer til spildevandsrensning og samtidig må konstatere, at sårbare fjorde og kystnære områder stadig tilføres forurening fra havbrug.

Svar (13/11 89):

Miljøministeren (Lone Dybkjær):

Der er ikke i dag fastlagt nogen produktionskvote for det saltvandsbaserede fiskeopdræt.

I et udkast til bekendtgørelse om saltvandsbaseret fiskeopdræt foreslås imidlertid en kvotefastsættelse. Kvotebegrænsningen angives heri ikke som en maksimal produktion, men som et maksimum for den mængde kvælstof og fosfor, opdrættet må tilføre vandmiljøet.

Amterne er allerede i dag 1. instans-myndighed for den type saltvandsbaseret fiskeopdræt, der sker på land, idet disse anlæg er omfattet af godkendelseskravet i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Sådanne anlæg benævnes saltvandsdambrug.

For havbrug, det vil sige netbursanlæg ude i havet, er Miljøstyrelsen i dag 1. instans. Miljøstyrelsen træffer imidlertid først afgørelse efter en høring af amtsrådene om de lokale forhold.

Amtsrådene har således med de gældende regler mulighed for enten direkte eller indirekte at være bestemmende både med hensyn til placering og produktionsomfang for de havbrug og saltvandsdambrug, der søges godkendt.

[Miljøministeren]

Derudover har amtsrådene som tilsynsmyndighed med såvel havbrug som saltvandsdambrug mulighed for at skride ind over for uacceptable miljøpåvirkninger.

I det nævnte udkast til bekendtgørelse om saltvandsbaseret fiskeopdræt foreslås amtsrådene i øvrigt gjort til 1. instans også for havbrugene inden for de amtskommunale farvandsområder.

Jeg har netop modtaget bekendtgørelsesudkastet fra Miljøstyrelsen og vil snarest muligt træffe beslutning om de fremtidige regler på området.

Spm. nr. S 153

Til indenrigsministeren (3/11 89) af:

Behnke (FP):

»Giver de norske erfaringer med brug af elektronisk stemmeafgivning ved sidste stortingsvalg anledning til overvejelser om noget lignende i Danmark?«

Begrundelse

I forbindelse med det just afholdte stortingsvalg i Norge gennemførte nordmændene forsøg med elektronisk stemmeafgivning. Spørgeren vil gerne vide, hvorvidt disse erfaringer er blevet kommunikeret til os, og om det overvejes at forsøge elektronisk stemmeafgivning i Danmark.

Fordelen ved elektronisk stemmeafgivning vil efter spørgerens opfattelse være, at vi ikke længere har brug for det store optællingsarbejde. Få minutter efter, at valgstederne lukkes, vil der kunne givet et helt færdigt valgresultat med personfordeling osv. Der vil ikke være behov for fintællinger eller andre tidkrævende procedurer.

Når investeringen i det elektroniske stemmeudstyr er tjent hjem, vil der måske endda være tale om reducerede omkostninger ved valg og afstemninger.

Svar (15/11 89):

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Ved stortingsvalget i september 1989 gennemførte Oslo Kommune forsøg med elektronisk stemmeafgivning. Forsøget foregik ved, at de vælgere, der ønskede det, kunne afprøve en elektronisk stemmemaskine, efter at de havde afgivet deres stemme på sædvanlig måde.

Det var alene Oslo Kommune, der stod for forsøget, idet Stortinget ikke havde ønsket at give de fornødne bemyndigelser til forsøg med elektronisk stemmeafgivning i medfør af valgloven. Resultatet af den elektroniske stemmeafgivning indgik derfor heller ikke i det officielle valgresultat.

I forbindelse med stortingsvalget i Norge blev der samtidig afholdt en Nordisk Valgkonference, hvor en delegation fra Indenrigsministeriet deltog. Ved valgkonferencen blev der givet en orientering om Oslo Kommunes forsøg med elektronisk stemmeafgivning.

Forsøget i Norge giver ikke anledning til overvejelser om elektronisk stemmeafgivning i Danmark.

På den elektroniske stemmemaskine, der blev anvendt ved forsøget i Norge, var det alene muligt at afgive stemme på et parti. En sådan model vil af den grund ikke være anvendelig i Danmark, hvor der er tradition for i vidt omfang at stemme personligt. Elektronisk stemmeafgivning vil rejse store krav til sikkerheden omkring et sådant system, idet der ikke må kunne ske fejl eller brud på systemet. Endvidere vil elektronisk stemmeafgivning bryde med hele traditionen omkring stemmeafgivningen i Danmark. Netop omkring valg må traditionen tillægges betydeligt vægt, også i henseende til at vælgerne kan have den fornødne tillid til, at alt går rigtigt til.

Spm. nr. S 157

Til udenrigsministeren (3/11 89) af:

Gade (SF):

»Hvorfor har den danske regering med virkning fra den 1. november i år ensidigt ophævet aftalen om visumfrihed mellem Danmark og Bulgarien?«

Begrundelse

Efter spørgerens opfattelse er det et helt forkert politisk signal, at Danmark nu gør det vanskeligere for mennesker fra Østeuropa at komme til Danmark.

Da der samtidig er tale om en gammel ordning, må det forventes, at regeringen har meget tungtvejende argumenter for dette ensidige skridt.

Svar (13/11 89):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

I løbet af sommeren er et stort antal (mere end 300.000) bulgarske statsborgere af tyrkisk oprindelse udrejst fra Bulgarien til Tyrkiet. En del af disse er rejst videre til andre lande, deriblandt de nordiske. Disse personer har bulgarske pas og har derfor indtil for nylig visumfrit kunnet indrejse i de nordiske lande.

Med henvisning til denne udvikling indførte Norge i begyndelsen af august visumpligt for bulgarske statsborgere. Samtidig opfordredes de andre nordiske lande til at tage tilsvarende skridt. Sverige fulgte efter den 1. oktober 1989, og Danmark har nu fra den 1. november 1989 indført visumpligt. Danmark er i øvrigt herefter på linie med de andre EF-lande.

Danmark har henvist til den offentlige orden og i medfør af den dansk-bulgarske aftales art. 5 sat reglerne om visumfrihed ud af kraft, en foranstaltning, der ad diplomatisk vej meddeltes den bulgarske regering således som foreskrevet i aftalen. Fra bulgarsk side toges dette skridt til efterretning. Bulgarien har ikke indtil nu indført indrejsevisum for danske statsborgere.

Som begrundelse for spørgsmålet hedder det, at det efter spørgerens opfattelse er et helt forkert politisk signal, at Danmark nu gør det vanskeligere for mennesker fra Østeuropa at komme til Danmark.

Hertil vil jeg svare følgende: Det er Danmarks erklærede holdning, at visumpolitikken nøje tilpasses de ændringer, der finder sted i omverdenen. I overensstemmelse med denne holdning meddelte jeg under mit nylige besøg i Ungarn den ungarske regering, at Danmark er parat til at indgå en aftale med Ungarn om gensidig afskaffelse af visumpligt for diplomat- og tjenestepas. Dette kan blive et første skridt hen imod den fuldstændige afskaffelse af visumpligten.

Under hensyn til det stedfindende samarbejde mellem EF-landene om en harmonisering af visumpolitikken kan vi imidlertid ikke tage disse skridt, før vi har drøftet dem med vore partnere. Jeg føler mig overbevist om, at det vil vise sig, at der er forståelse for og tilslutning til Danmarks holdning, og at vi vil opleve en gradvis afvikling af visumrestriktionerne i Europa.

Det er min faste overbevisning, at vi skal opføre os med at tale om Østeuropa en bloc, men skal anlægge en differentieret holdning, hvor-

ved vi kan demonstrere, at vi understøtter og ønsker at fremme liberaliseringstendenserne og reformprocessen i de enkelte østeuropæiske lande.

Dette er det rigtige politiske signal i den nuværende situation, og det forstyrres ikke af, at vi af helt specielle årsager har måttet suspendere visumfriheden for bulgarske statsborgere.

Spm. nr. S 159

Til *justitsministeren* (3/11 89) af:

Nør Christensen (CD):

»Kan ministeren oplyse, om politiet, hvis der er rimelige formodninger om, at demonstranter er bevæbnede og vil optræde voldeligt, bør forbyde demonstrationer efter bestemmelsen i grundlovens § 79?«

Begrundelse

Grundlovens § 79 giver borgerne ret til at forsamles ubevæbnede, og forsamlinger, hvor borgerne er bevæbnede, må derfor anses for at være ulovlige forsamlinger.

Gentagne gange har det vist sig i København, at BZ'ere i forbindelse med demonstrationer har været bevæbnede og har angrebet politiet og andre med skade til følge, ligesom der i nogen udstrækning har været forøvet omfattende hærværk og brandstiftelse.

Den slags demonstrationer er i direkte modstrid med grundlovens bestemmelser om forsamlingsfrihed og bør derfor forbydes, hvis der er rimelige formodninger om, at der kan befrygtes fare for den offentlige fred.

Svar (16/11 89):

Justitsministeren (Engell):

Ifølge grundlovens § 79 har borgerne ret til at samle sig ubevæbnede uden forudgående tilladelse, og politiet har ret til at overvære offentlige forsamlinger. Endvidere kan forsamlinger under åben himmel forbydes, når »der af dem kan befrygtes fare for den offentlige fred«.

Sådanne forbud kan udstedes administrativt af politiet. Et forbud kan kun angå individuelt bestemte forsamlinger under hensyn til en konkret fare. Der er således tale om en konkret skønsmæssig afgørelse. Politidirektøren i København har i anledning af det stillede spørgsmål oplyst over for Justitsministeriet, at dette

[Justitsministeren]

efter hans opfattelse i praksis vil betyde, at der i den konkrete situation må foreligge en underbygget risiko for voldshandlinger, hærværk eller lignende, førend forbud kan udstedes. Der kan således ikke generelt nedlægges forbud mod bestemte kategorier af forsamlinger, f.eks. møder arrangeret af bestemte organisationer eller i visse øjemed.

Spm. nr. S 160

Til *undervisnings- og forskningsministeren* (3/11 89) af:

Jette Pors (CD):

»Kan ministeren oplyse, hvorvidt mejeriuddannelsen ved en eventuel flytning til Århus sikres den bredde, der ligger i uddannelsens nuværende struktur?«

Begrundelse

Ved en eventuel flytning og indlemmelse i de naturvidenskabelige uddannelser på Århus Universitet bortfalder muligheden for det nødvendige kursussamarbejde med civilingeniører, idet der ikke findes civilingeniøruddannelser i Jylland. Endvidere fokuseres der i universitetsuddannelserne meget fagorienteret, og derfor kalkuleres der ikke med undervisning i samfundsøkonomi sat i relation til de fag, som mejeristuderende skal gennemgå.

Svar (13/11 89):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Ved en flytning af mejeriuddannelsen til Århus vil der være gode muligheder for at sikre uddannelsens bredde. Der vil være lige så gode muligheder for samarbejde med tekniske, samfundsøkonomiske og naturvidenskabelige uddannelsesmiljøer som i København.

Der findes en civilingeniøruddannelse på Aalborg Universitetscenter, og det samarbejde, der på nogle felter allerede findes mellem Århus Universitet og Aalborg Universitetscenter, kan om nødvendigt også omfatte mejeribrugsuddannelsen. Hvad samfundsøkonomi angår, findes der gode uddannelsesmiljøer både på Århus Universitet og på Handelshøjskolen i Århus.

Spm. nr. S 161

Til *undervisnings- og forskningsministeren* (3/11 89) af:

Jette Pors (CD):

»Kan ministeren oplyse, om der skal ske ansættelse af ingeniører og samfundsøkonomer til videreførelse af mejeriuddannelsen, såfremt denne flyttes til Århus, og hvor mange personer vil det i givet fald dreje sig om?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 160.

Svar (13/11 89):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Hvis mejeribrugsuddannelsen overflyttes til Århus, vil der næppe være brug for at ansætte særlige lærere i tekniske og økonomiske fag, som i dag ikke dækkes af lærere på mejeribrugsinstituttet. Disse fag vil også i Århus kunne dækkes gennem et samarbejde med andre uddannelsesmiljøer.

Jeg henviser i øvrigt til min besvarelse af spørgsmål nr. S 160.

Spm. nr. S 162

Til *undervisnings- og forskningsministeren* (3/11 89) af:

Aage Frandsen (SF):

»Hvad er årsagen til, at gennemsnitligt rammetilskud pr. elev, når det gælder hf-elever på private kurser, i finanslovsforslaget er opgjort til 35.532 kr., når det tilsvarende beløb for hf-elever på lærerseminarier er opgjort til 50.000 kr.?«

Begrundelse

Oplysningerne findes i finanslovsforslagets anmærkninger II, side 635 og side 670. Forskellen forekommer ganske voldsom og virker ikke mindst svært forklarlig, når ministeren til Folketingets Uddannelsesudvalg den 25. maj 1989 (bilag 153, alm. del S) kunne oplyse, at det ugentlige løntimetal pr. elev på forskellige hf-kurser var følgende:
Privatkurser: 2,22.

[Aage Frandsen]

Selvstændige kurser og kurser på seminarier: 1,75.

Hf-kurser på studenterkurser: 1,93.

Svar (14/11 89):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Lærertimeforbruget ved de amtskommunale hf-kurser udgør 95 pct. af lærertimeforbruget i de amtskommunale gymnasier. Rammetilskud pr. elev ved private hf-kurser er derfor fastsat til 95 pct. af rammetilskuddet til de private gymnasier. Ved opgørelse af den samlede udgift pr. elev ved de private hf-kurser skal desuden medtages refusionstilskud samt egenbetaling.

Udgiften pr. hf-elev ved seminarierne kan ikke opgøres direkte, da hf-undervisningen indgår som en integreret del af seminariernes aktivitet. Den i finanslovsforslaget angivne udgift pr. hf-elev hviler således på et skøn over fordelingen af udgifter på hf-undervisning og undervisning af lærerstuderende, således at en hf-studerende i beregningerne vægtes med $\frac{2}{3}$ af en lærerstuderende. I beregningerne indgår samtlige lærerseminarier og ikke kun seminarier med hf-kursus.

Rigsrevisionen har i beretning nr. 9 1987 om lærerseminariernes omkostninger og virksomhed samt produktiviteten i læreruddannelsen anført, at en fordelig af udgifterne på grundlag af det lønudløsende timetal ville give en mindre udgift pr. hf-elev. Det er således Rigsrevisionens opfattelse, at den hidtidige fordeling overvurderer udgifter til hf-undervisning. Undervisningsministeriet vil derfor med udgangspunkt i en ændret registrering af udgifterne i 1990 søge at udarbejde en mere nøjagtig fordelingsnøgle, der tillige kan danne grundlag for fordelingen af udgifterne på forslag til finanslov.

Spm. nr. S 166

Til *socialministeren* (8/11 89) af:

Jane Oksen (FP):

»Hvorledes er reglerne for kommunale visitationsudvalg vedrørende ældreboliger?«

Begrundelse

Det forekommer spørgeren ganske urimeligt,

at en kommune etablerer et visitationsudvalg bestående af socialinspektør, socialudvalgsformand, ledende hjemmesygeplejerske og embedslæge, og at dette udvalg suverænt fordeler kommunens ældreboliger, uden at ansøgerne har nogen mulighed for at klage, hvis udvalgets beslutning ikke falder ud til deres fordel. Efter spørgerens mening burde det være socialudvalget, der kunne klages til, og måske også til amtsankenævnet. Den beskrevne ordning, der praktiseres i en kommune i dag, lyder ganske urimelig, hvorfor spørgeren er interesseret i at vide, om kommunen med denne ordning begår noget ulovligt.

Svar (15/11 89):

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for boligministeren, under hvis ressort lov om boliger for ældre og personer med handicap (ældreboligloven) hører.

Boligministeren har oplyst følgende:

»Efter ældreboliglovens § 17 udøver kommunalbestyrelsen anvisningsretten over ældreboliger. Kommunalbestyrelsens afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Kommunalbestyrelsen kan overlade til ejendommens ejer at forestå anvisninger. I disse tilfælde kan de beslutninger, som ejendommens ejer træffer, indbringes for kommunalbestyrelsen, hvis afgørelse er en endelig administrativ afgørelse.

Det er overladt til kommunalbestyrelsen inden for den kommunale styrelseslovs rammer at bestemme, hvorledes anvisningen rent praktisk tilrettelægges.

Det er derfor ikke i strid med ældreboligloven, at kommunalbestyrelsen træffer bestemmelse om, at anvisningsretten udøves af et visitationsudvalg.

Uanset den foretagne delegation til visitationsudvalget har kommunalbestyrelsen imidlertid fortsat kompetencen. Kommunalbestyrelsen kan derfor fortsat træffe afgørelser i sådanne sager såvel efter som uden klage. Kommunalbestyrelsen kan herved omgøre den afgørelse, der er truffet i henhold til delegation i samme omfang som hvis kommunalbestyrelsen selv havde truffet afgørelsen. I praksis vil sådanne klager blive behandlet i det pågældende stående udvalg.

[Socialministeren]

Personer, der måtte være utilfredse med visitationsudvalgets afgørelse, kan således klage til kommunalbestyrelsen eller det stående udvalg, hvortil forvaltningen af ældreboligloven er henlagt.

Jeg kan oplyse, at man har fundet det rimeligt at overlade anvisningsretten til kommunalbestyrelsen, idet det efter ældreboliglovens § 1, stk. 1, påhviler kommunalbestyrelsen at drage omsorg for, at der i nødvendigt omfang tilvejebringes boliger, der kan udlejes til ældre og personer med handicap, som har særligt behov for sådanne boliger. Man har herved lagt vægt på kommunernes lokalkendskab.«

Spm. nr. S 168

Til fiskeriministeren (8/11 89) af:

Bjørn Westh (S):

»Er ministeren enig med folketingsmedlem Svend Heiselberg i, at næsten ingen fiskere kan leve på den rigtige side af loven, og i, at en 100 pct.s kontrol af fiskeladninger vil stoppe fiskeriet fra den ene dag til den anden?«

Begrundelse

Der henvises til læserbrev i Thisted Dagblad den 26. oktober 1989 fra medlem af Folketinget Svend Heiselberg.

Svar (16/11 89):

Fiskeriministeren (Kent Kirk):

Vi er i Danmark ved at gennemføre en betydelig styrkelse af Fiskerikontrollen, dels for at sikre tilstrækkelig dækning og opfølgning på alle regelområder, dels ved at tilgodese servicebehovet for fiskerierhvervet for så vidt angår det efterhånden ganske komplicerede regelgrundlag, der er opbygget omkring den fælles fiskeripolitik.

Den danske kontrol tilrettelægges som en stikprøvekontrol af landingerne af fisk. En gennemførelse af en 100 pct.s kontrol er ikke mulig inden for Fiskerikontrollens rammer, hvilket heller ikke har indgået i forudsætningerne for udbygningen af kontrollen.

Jeg lægger samtidig vægt på, at Fiskerikontrollens opgaver ikke alene er kontrollerende, men også vejledende i forhold til fiskerierhvervet, idet udviklingen som nævnt har medført, at reglerne er blevet ganske komplicerede.

I den sammenhæng har jeg efter min tiltrædelse som fiskeriminister fremhævet, af Danmark i forbindelse med revisionen af EF's fiskeripolitik i 1992 på baggrund af de problemer, der har været med kvotesystemet, bør overveje at fremme en alternativ udvikling, hvor der i højere grad anvendes tekniske reguleringer som mindstemål og maskemål.

Jeg har endvidere givet udtryk for, at vi bør overveje, hvordan der kan skabes frie forhold for fiskeriet, således at udviklingen i retning af et fælles marked også manifesteres på fiskeriområdet.

De forskellige muligheder i forbindelse med en alternativ udviklingsstrategi, hvis formål bl.a. vil være at mindske kontrolbehovet, vil i den kommende tid blive analyseret sammen med fiskerierhvervets organisationer og de danske biologer. Resultaterne heraf vil indgå i overvejelserne om fastlæggelsen af den danske politik vedrørende ændringen af den fælles fiskeripolitik.

Spm. nr. S 171

Til undervisnings- og forskningsministeren (8/11 89) af:

Glistrup (FP):

»Hvad betaler danske skatteydere til Prakash Reddy og den slags?«

Begrundelse

For så vidt en af de hårdt udpinte danske skatteydere har haft råd til at betale Weekendavisen for 27. oktober 1989, har han på side 11 opdaget, hvad det er for noget, hans penge går til. Her læser man om inderen G. Prakash Reddy, som for første gang besøgte Danmark som deltager i Den Internationale Dukketeaterfestival i Århus. Sammen med seks andre fra sin landsby, der også deler hans store hobby, blev de inviteret til at deltage. Og i to uger optrådte de med dukketeater og skyggespil blandt andet i Fredericia og Kolding. Ved samme lejlighed holdt han to forelæsninger på Institut for Etnografi og Socialantropologi på Moesgård, Århus Universitet.

Etnografen Poul Pedersen foreslog ham at komme tilbage og studere dansk landsbykultur. Og professor Prakash Reddy var opsat på at forske nærmere i fænomenet dansk gæstfrihed. Opholdet finansieres af Center for Kulturforsk-

[Gillstrup]

ning ved Århus Universitet, og Danida har givet rejsepenge. Desuden har Prakash Reddys eget universitet i Tirupati i delstaten Andhra Pradesh også støttet projektet.

Når undervisnings- og forskningsministeren, hans partiformand og andre kolleger ikke kan finde på noget bedre at bruge danske skatteborgernes penge til, kan Folketinget da give dem den støttepædagoghjælp, at de kan lade borgernes penge forblive i borgernes lommer, så de selv afgør, hvad de vil bruge deres egne penge til – og det bliver nok mindre valutafortørende spenderinger end den foragt for den arbejdende befolkning, som hr. Prakash Reddys tidstypiske historie har ført statskassen ud i.

Svar (16/11 89):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har i anledning af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Center for Kulturforskning ved Århus Universitet og kan oplyse følgende:

Professor G. Prakash Reddy, Ph.D., der er professor i antropologi ved universitetet i Tirupati i Indien, har fra 26. juni til 26. oktober 1989 udført antropologisk feltarbejde i landsbyen Hvilsager på Djursland. Formålet med projektet er at udarbejde en bog om livet og kulturen i en dansk landsby set med en indisk samfundsforskers øjne. Under opholdet har professor Reddy haft orlov med løn fra sin stilling i Indien. Hans opholdsudgifter i de fire måneder har i alt været 30.296,15 kr. (time- og dagpenge efter tjenestemandscirkulæret) og er betalt af Center for Kulturforskningens konto for indbydelse af gæsteforskere.

Center for Kulturforskning er oprettet af Statens Humanistiske Forskningsråd for midler af den på finansloven under § 20.09.01-53.07 Nye grundforskningsprogrammer, afsatte bevilling. Centrets formål er bl.a. at styrke det internationale forskningssamarbejde gennem rejselegater og gæsteforskere.

Ud over sit feltarbejde har professor Reddy, som er en internationalt anerkendt videnskabsmand, afholdt forelæsninger ved Københavns Universitet og ved Stockholms Universitet og har her oppebåret normalt honorar for gæsteforelæsninger.

Spm. nr. S 173

Til *justitsministeren* (9/11 89) af:

Leif Hermann (SF):

»Finder ministeren, at det vil være utidigt at rykke for afgivelse af betænkning fra Medicansvarsudvalget?«

Svar (15/11 89):

Justitsministeren (Engell):

Jeg kan oplyse, at min forgænger, tidligere justitsminister H. P. Clausen, i sommer i et brev til Medicansvarsudvalgets formand, højesteretsdommer Else Mols, anmodede om, at færdiggørelsen af udvalgets arbejde måtte blive fremskyndet.

Jeg har i anledning af spørgsmålet nu fået oplyst, at udvalget forventer at kunne afslutte sit arbejde i løbet af kort tid. Der forventes således kun at være behov for at afholde få møder i udvalget, før udvalgets meget omfattende betænkning er færdig.

Spm. nr. S 174

Til *arbejdsministeren* (9/11 89) af:

Jytte Andersen (S):

»Vil ministeren redegøre for forhandlingsforløbet i forbindelse med overtrædelse af ligestillingslovens § 1, der er kommet til udtryk ved de forskellige lønvilkår, der gør sig gældende for AF's ligestillingskonsulenter og LVU-konsulenterne, og vil ministeren samtidig oplyse, hvilke initiativer ministeren agter at tage for at fremme sagens afslutning?«

Begrundelse

Landsforeningen af Ligestillingskonsulenter har den 8. juni 1989 over for Ligestillingsrådet rejst en ligelønssag i henhold til ligelønslovens § 1, hvori det hedder, »at enhver arbejdsgiver skal yde mænd og kvinder lige løn for arbejde af samme værdi.«

Overtrædelsen har bestået i, at der ydes en væsentlig lavere løn til ligestillingskonsulenter end til LVU-konsulenter til trods for ligeværdige arbejdsfunktioner.

Arbejdsministeren har i et svar af 31. august 1989 redegjort for, hvilke administrative procedurer der er iværksat i forbindelse med sagen, og spørgeren udbeder sig svar på, hvad der er sket i sagen i løbet af september og oktober måned.

Svar (16/11 89):

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

I svar af 31. august 1989 på spørgsmål nr. S 1122 om samme emne oplystes, at sagen om aflønning af ligestillingskonsulenter og LVU-konsulenter var under nærmere undersøgelse i et samarbejde mellem Finansministeriet og Arbejdsministeriet.

Under dette samarbejde på embedsplan er sagen blevet analyseret på det foreliggende grundlag, og Arbejdsdirektoratet har udtalt sig.

Det har været nødvendigt at indhente supplerende oplysninger om ligestillingskonsulenternes og LVU-konsulenternes løn- og arbejdsvilkår.

Når oplysningerne foreligger, vil de sammen med sagens øvrige materiale blive bearbejdet. Det endelige resultat vil således være baseret på et forarbejde, der nødvendigvis må være særdeles grundigt, og som belyser alle sagens aspekter.

Spm. nr. S 177

Til forsvarsministeren (9/11 89) af:

Køpke Christensen (FP):

»Vil ministeren tage kontakt til forsvarsforligspartierne med henblik på at udskyde flytningen af Sønderborg Sergentskole til Odense?«

Begrundelse

Efter adskillige artikler i det sønderjyske dagblad Jydske Tidende er det spørgerens opfattelse, at flytningen af Sønderborg Sergentskole langt vil overstige det budgetterede maksimale beløb, og derfor finder spørgeren det helt uforståeligt, at Sønderborg Sergentskole udflyttes med store offentlige udgifter til følge.

Svar (15/11 89):

Forsvarsministeren (Enggaard):

Spørgeren er utvivlsomt bekendt med, at der den 26. juni 1989 blev afholdt et møde mellem forligspartierne bag forsvarsaftalen af 14. marts 1989, og at der dér var enighed om, at den forudsatte besparelse inden for hærens garnisonering opnås ved den foreslåede nedlæggelse af kasernerne i Høvelte, Århus (Langelandsgade) og Sønderborg.

Jeg har ikke modtaget henvendelser om eventuelle ændringer i den indgåede aftale og agter ikke selv at tage initiativ til sådanne ændringer.

Supplerende svar på skriftligt besvarede spørgsmål:

Ad spm. nr. S 80

Formanden:

Fra undervisnings og forskningsministeren er modtaget supplerende svar på et af medlem af Folketinget Ingrid Kjældgaard (FP) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med begrundelsen og det foreløbige svar er optaget i Folketingstidende, forhandlingerne sp. 1354, var sålydende:

Til undervisnings- og forskningsministeren (24/10 89) af:

Ingrid Kjældgaard (FP):

»Kan ministeren oplyse, med hvilken hjemmel Dansk Flygtningehjælp udgiver undervisningsmateriale til folkeskolen, samt hvor stort et beløb Dansk Flygtningehjælp har brugt på undervisningsmateriale og lignende?«

Supplerende svar (13/11 89):

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

(Enslydende med svaret på spm. nr. S 83, se spalte 2008).

Ad spm. nr. S 104

Formanden:

Fra sundhedsministeren er modtaget supplerende svar på et af medlem af Folketinget Helle Degn (S) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med begrundelsen og det foreløbige svar er optaget i Folketingstidende, forhandlingerne sp. 1365, var sålydende:

Til sundhedsministeren (25/10 89) af:

Helle Degn (S):

»Vil ministeren redegøre for, hvilke skridt Den Centrale Videnskabetiske Komité har ta-

[Helle Degn]

get for at inddrage offentligheden i beslutningsprocessen vedrørende forsøget med overførsel af levende fosterhjerneceller til rotter, og vil ministeren indhente en redegørelse fra Det Etsiske Råd om, hvorvidt rådet har modtaget underretning fra komiteen om komiteens godkendelse af forsøget i forbindelse med de netop af Det Etsiske Råd fremlagte forslag, bl.a. vedrørende forskningsmæssig brug af levende fosterceller?»

Supplerende svar (10/11 89):

Sundhedsministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Som meddelt i mit foreløbige svar af 1. november 1989 har jeg anmodet Den Centrale Videnskabsetiske Komité om en udtalelse.

I den anledning har jeg dags dato tilsendt spørgsmålsstilleren et eksemplar af udtalelsen fra Den Centrale Videnskabsetiske Komité af 31. oktober 1989.

Jeg har yderligere dags dato tilsendt Folkeetingets Sundhedsudvalg et eksemplar af udtalelsen.

For så vidt angår spørgsmålet om indhentelse af en udtalelse fra Det Etsiske Råd om sagen kan jeg oplyse, at det af Det Etsiske Råds redegørelse fra oktober i år om »Beskyttelse af menneskelige kønsceller, befrugtede æg, fosteranlæg og fostre« fremgår, at Det Etsiske Råd ikke har behandlet spørgsmålet om anvendelse af væv og celler fra døde fostre til forsøg og behandling (side 69). Endvidere anføres det i ovennævnte redegørelse (side 28), at Det Etsiske Råd har været vidende om, at sådanne forsøg var under planlægning.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) *Forhandling om redegørelse nr. R 2:*

Boligministerens boligpolitiske redegørelse af 31. oktober 1989.

(Redegørelsen anmeldt 31/10 89. Redegørelsen givet 31/10 89. Beslutning om forhandling 31/10 89).

Forhandling

Baadsgaard (S):

Den foreliggende redegørelse fra boligministeren er som bekendt resultatet af en dagsordensvedtagelse fra den 6. april.

Når vi ser på redegørelsens omfang og studerer dens indhold, kan vi vist roligt fastslå, at det ikke er omfanget og grundigheden, redegørelsen skal fremhæves på.

Redegørelsen bygger i stor udstrækning på budgetanalysen fra juni. Det har knebet gevaldigt med at få boligministeren til at forholde sig til budgetanalysens konklusioner og forslag, men nu må vi vel regne med, i det omfang de er medtaget i redegørelsen, at det er blevet regeringens politik, og det lover jo ikke for godt.

Jeg vil dog gerne rose boligministeren ét sted, og det vil jeg gøre for nogle af de hensyn, boligministeren nævner i formuleringen af regeringens boligpolitiske målsætninger.

Vi kan i Socialdemokratiet helt tilslutte os målsætningen, når det lyder: Et socialt afbalanceret boligmarked med et nuanceret boligudbud, der sikrer alle befolkningsgrupper muligheden for at finde en i forhold til deres behov og økonomiske muligheder passende bolig. Eller når det hedder: Målsætningen for regeringens boligpolitik er at styrke og sikre befolkningens valgmuligheder på boligmarkedet.

Det er jo udmærkede formuleringer, men når det er sagt, må jeg også tilføje, at der er et stort spring til et andet af regeringens mål, nemlig et frit boligmarked, hvor tilpasningen skal baseres på markedsmekanismen.

Boligmarkedet skal liberaliseres, hedder det, og huslejustrereguleringen skal afskaffes på det private udlejningsmarked. Jeg ved ikke, om det for boligministeren er lige meget, om man handler med bøffer eller boliger. For bøffer gælder som bekendt udbuds- og efterspørgselsprincippet: Hvis bøfferne er for dyre, afstår man fra at købe dem eller betragter dem i hvert fald som vild luksus. Mener boligministeren, at de samme mekanismer skal gælde for boliger? Eller hvad er det, boligministeren mener med et frit boligmarked? Hvordan ville ministeren kunne forene et frit boligmarked med et socialt afbalanceret boligmarked? Det kan vi måske få nærmere redegørelse for i dag.

Jeg synes, boligministeren skal glemme planerne om et frit boligmarked og samle kræfterne om at løse de reelle problemer.

Redegørelsen bebuder også kraftige nedskæringer i den individuelle boligstøtte. Det vil jo også få indflydelse på, hvor afbalanceret, hvor socialt afbalanceret boligmarkedet vil blive. Det skal godt nok ske på en socialt afbalanceret